

İpek Eller Projesi Yolda

Divriği'de İpekböceği Yetiştirme Projesi Yapıldı

Dünya Mirası Divriği Mengücek Vakfı Başkan Yardımcısı Dr. Meral Avcı Delipinar, Divriği'de İpekböceği yetiştiriciliği için proje yaptı. Yaklaşık yüz yıl öncesine kadar Divriği'de yapılan ipekböceği yetiştiriciliği yeniden canlanacak. **Devamı: Say: 12'de**

Bir Dönem ve Bir Parti

Türkiye'nin İlk Muhalefet Partisi MKP

Türkiye çok partili sisteme geçerken ilk kurulan "Milli Kalkınma Partisi" 7 Temmuz 1945 yılında kuruldu. MKP'yi Divriği'li hemşehrimiz Nuri Demirağ kurdu. Çok zor koşullarda ve çalkantılı bir dönemde kurulan MKP, önemli bir varlık göstermeden 22 Mayıs 1958'de kapandı. **Devamı: Say:2'de**

KABLO İMALAT SAN. DIŞ TİC. ve PAZARLAMA A.Ş.

Merkez: Okçumusa Cd. Midilli Sk Göldağı İş Mrkz. No: 2/8 34420
Karaköy-İstanbul-Türkiye T.+90 212 251 40 83 pbx-F. +90 212 249 83 00
Fabrika: İstasyon Mah. Baraj Yolu Mevkii Kumesi No: 20 Velimeşe Org. San. Bölge. Çorlu-Tekirdağ T.+90 282 674 38 95-96-F.+90 282 674 38 94

PROFESYONEL ÇÖZÜMLER...

göldağıkablo

www.kablo.com - bilgi@kablo.com

Nakilben Sk. No: 25
Sultanahmet - Fatih
İADE
ADRESİ

İstanbul SİRKECİ PP.303

Divriği

Gazeteciler gördüklerini, düşündüklerini, bildiklerini samimiyetle yazmalıdır. (K. ATATÜRK)

DİVRİĞİ: AYLIK SİYASİ GAZETE

OCAK: 2018

YIL: 12: SAYI: 127

www.divrigi.com.tr

Tac Mahal'den Endülüs'e kadar eşi ve benzeri olmayan mimarlık şaheseri

Darüşşifa Kafeste

UNESCO KÜLTÜR MİRASI BAKIMDA

Saadet Bayar

Mimarların ve sanat tarihçilerin, görüşlerine göre, "TacMahal'den Endülüs'e kadar eşi ve benzeri olmayan, tek eser olarak kabul edilen Divriği Darüşşifası, tarihinin en kapsamlı restorasyonuna alındı. Darüşşifa, demir iskelelerle tamamen kafese alındı. Restorasyon amaçlı kurulan iskele, eserin üzerine sonradan eklenen kurşun çatı sistemini kaldırmak amacıyla kuruldu. Önümüzdeki aylarda eserin üzerine sonradan eklenen kurşun çatı kaldırılarak eser yeniden orijinal haline getirilecek. Başbakanlık, Kültür Bakanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün ortak girişimi ile Kadioğlu İnşaat Şirketine ihale edilen Divriği Darüşşifası Restorasyonu geçtiğimiz yıl başlamıştı. **Başbakanlık, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Kültür Bakanlığı'nın** birlikte yürüttükleri Divriği Darüşşifası Restorasyonu Kadioğlu İnşaat Taahhüt Kollektif Şirketi'ne 11.2 Milyon TL'ye ihale edilmişti. Restorasyon Bilim Kurulu'nda bulunan **Tarihçi Yazar Necdet Sakaoğlu, İTÜ Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Zeynep Ahunbay, İTÜ İnşaat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Alper İlki, İÜ Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ahmet Güleç**, 27 Ocak Cumartesi Günü İstanbul TAÇ Vakfı'nda biraraya gelerek Restorasyon sürecini anlattılar. Toplantıda önceki Kültür Bakanı Ertuğrul Günay bir konuşma yaptı. Toplantıya sağlık sorunları sebebiyle katılamayan Prof. Dr. Doğan Kuban mesaj gönderdi.

Devamı: Say: 9'da

Şahin Küçük

sahinkucuk@hotmail.com.tr

Çözüm Ne?

Anadolu tamamen boşaldı. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün Türkiye geneli son nüfus sayım verilerine göre Divriği'nin nüfusu 10'ın altına düştü. İller Bankası'nın ve devletin nüfus oranına göre illere ve ilçelere ödenek ayırıyor. Nüfus düşüncüne ödenek de düşüyor. Yerel yönetimler de ödenegin düşmesini göz önüne alarak, düşen nüfusu durdurmak için çaba harcıyor. Bu çabanın herhangi bir karşılığı da olmuyor maalesef? Yaşam alanlarının standartları düşünce kimse hatırlar veya gönül için çile çekeceği bir yerde durmaz. Haydi diyelim ki kış mevsimi olması dolayısıyla nüfus düşüşünü makul karşılayabiliriz. Kış mevsiminde Divriği'den kalkıp büyük şehirlere kısa süreliğine de olsa göç edenlere ne diyebiliriz? Göç eden kesim orta yaşın üzeri, hatta yaşlı denecek nüfus olduğunu biliyoruz. Bu insanlar dolaylı da olsa bakıma muhtaç, desteğe ihtiyaç duyan kesimler. Bu kesime "gittim buraya kalın, nüfus düşüyor" diyebilir miyiz? Anlaşılan o ki, böyle giderse seneye bu rakamları da arar olacağız. Divriği'yi geçelim, bağlı köylerin durumu farklı mı? Yazın yün hanenin üzerine çıkan köylerde kışın 10 veya 15 hane ancak kalabiliyor. Bazı köylerde 1-2 ev, bazı köylerde ise hiç hane yok. Bazı köyler tamamen boş kaldığı için ücretli tutulan bekçiler tarafından korunuyor. Korunmak zorunda çünkü hırsızlık vakaları yaşanıyor. Her sene birkaç köyün hırsızlar tarafından soyulduğuna daha önce şahit olmuştuk. Geçtiğimiz günlerde Divriği Belediyesi Başkanı Hakan Gök nüfus düşüşünü göz önüne alarak bir açıklama yaptı. Açıklamada, Divriği'nin büyük şehirlere göre yaşam ve sağlık standartlarının daha güzel olduğunu ifade ederek, her mevsim Divriği'de kalınmasını önerdi. Yaşamın temiz hava ve temiz sudan ibaret olmadığını unutmamak gerekir. Durum sanıldığı gibi kolay olsaydı bu istek yerine gelirdi zaten! Ayrıca yerel yönetimlerin görevi, park, bahçe, çöp veya parketaşı döşemekten ibaret olmasa gerek!.

21. Turnuva Bitti

Karakale Spor Şampiyon

Divriği Kültür Derneği'nin düzenlediği 21. Köylerarası "Barış Kardeşlik ve Demokrasi Turnuvası" 7 Ocak pazar günü Karakale Spor'un şampiyon olmasıyla tamamlandı. 14 Köy Futbol takımının katıldığı turnuva yaklaşık 2 buçuk ay sürdü. Düzenleme Komitesi Başkanlığını Ali Balkaya'nın yaptığı turnuvada, Karakale Spor Şampiyon olurken, 2'inci, Ölçekli 2'ci Çakmakdüzü ise 3'üncü oldu. Turnuvaya, Bayırüstü, Beldibi, Çakmakdüzü, Çayören, Erikli, Karakale, Karşıkonak, Susuzlar, Sırçalı, Sincan, Ölçekli, Oğulbey ve Yazıköy Derneklerinin Futbol takımları katıldı.

Devamı: Say: 10'da

Alevi Bektaşî Yolu

Anadolu ve Balkan Alevi-Bektaşî Geleneğini araştıran, bu alanda 14 kitap yazan Ayhan Aydın ile "Geleneği Yaşatanlar" adı altında konuştuk. Söleşiyi Divriği Gazetesi adına Yazar Ezeli Doğanay yaptı. İki bölüm halinde yayımlanacak söyleşide, Alevi Bektaşî Yolu ve Erkânı, geçmiş ve bugün, belki de yarın hakkında önemli noktalar var. Söleşide Alevi ve Bektaşî Geleneği'nin bu gün içinde yaşadığı çeşitli sorunları okuyacaksınız. **Devamı: Say: 4'de**

YAZARLAR

	Gülümser HEPER 5'de
	Sadık Çelik 2'de
	Yahya Kemal BAYAR 3'de
	Şahin KÜÇÜK 1'de
	Saadet BAYAR 7'de
	Süleyman ZAMAN 6'da
	İsmail ÇINAR 7'de
	Turan ESER 8'de
	Sadık ALBAYRAK

DİVRİĞİ GAZETESİ
divrigigazetesi@gmail.com

0532 327 19 58
POSTA ÇEKİ HESABI
Sadet Bayar: 09548784

keyveni
Kurumsal Hazır Yemek

f Keyvenicatering keyveniyemek keyveni
www.keyveni.com.tr

İlk Muhalefet Partisi

**Bir Dönem
ve
Nuri Demirağ
İ
İhsan Çalapverdi**

Türkiye'nin bir dönemine damgasını vuran, Divriği'li hemşehrimiz Nuri Demirağ'ın siyasi hayatı ve kurduğu ilk muhalefet partisi MKP Yaşamı boyunca azim ve kararlı kişiliği ile, siyasi ve ticari hayatı boyunca yeniliklere ve değişime hizmet etti. Kardeşi Naci Demirağ ile başta memleketi Divriği olmak üzere Türkiye'ye önemli hizmetler yaptılar. Bu bölümde Nuri Demirağ'ın siyasi parti çalışmalarını dilimizin döndüğü ölçüde yazmaya gayret ettik.

İlk Kurulan Muhalefet Parti MKP “Kuzulu Parti”

Tarihin önemli dönemlerine tanıklık eden Beşiktaş, çok partili hayata geçişte de yer aldı. İlk muhalefet partilerinden Divriği'li iş Adamı Nuri Demirağ'ın kurduğu Milli Kalkınma Partisi Beşiktaş'ta kuruldu. Cumhuriyetin Kurulu dönemi ve 1930'lu yıllarda SF (Serbest Fırka) girişimlerine rağmen, muhalefet partilerin çalışmaları başarılı olamadı. Cumhuriyet Dönemi işadamlarından Divriği'li hemşehrimiz Nuri Demirağ Milli Kalkınma Partisi'ni kurdu. Türkiye'nin çok partili döneme geçişinde iç faktörler kadar dış faktörler de etkili oldu. 1945 yılında Milli Şef İsmet İnönü çok partili rejime geçebilmenin sinyallerini verdi. Nuri Demirağ 7 Temmuz 1945'te MKP (Milli Kalkınma Partisi) ni kurmak için İstanbul Valiliği'ne başvuru yaptı. Ancak başvuruyla birlikte Parti Ana tüzüğü verilmedi gerekçesiyle başvuru talebi reddedildi. Nuri Demirağ bunun üzerine Hüseyin Avni Ulaş ve Cevat Rifat Atilhan'ın kurucu olarak belirttiği parti tüzüğü ile birlikte İstanbul Valiliği'ne yeniden başvuru yaptı. Dönemin Başbakanı Şükrü Saraçoğlu MKP'nin kurulmasına izin verdiğini açıkladı. MKP kuruluş dilekçesinde Nuri Demirağ'dan başka TPCF (Terakki Perver Cumhuriyet Fırkası) eski kurucularından İstanbul 5. Noteri Hüseyin Avni Ulaş ve emekli subay, Gazeteci, Cevat Rifat Atilhan'ın da imzaları vardı. MKP'nin kurulmasının ardından Nuri Demirağ'a

Nuri Demirağ ve Naci Demirağ kardeşleri yazarken Türkiye'nin bir dönemini, siyasi ve ekonomik çalkantıları görüyoruz. Genç Cumhuriyetin kuruluşunu göz önüne alırken, Atatürk ve sonrasına bakmakta fayda var. 1923-1938 yılları arasına kalkınan genç cumhuriyet, 1938'den 1950'li yıllara kadar devlet bürokrasisinin her türlü girişimi kısıtladığını görüyoruz. Nuri ve Naci Demirağ Kardeşler yaşamları boyunca bu zorluklarla yüz yüze gelen kişilerden sayılır.

karşı yapılan eleştiriler hızlanmaya başladı. Cumhuriyet Gazetesi “Nuri Demirağ Yapılan Eleştirilere Cevap Veriyor” başlığı altında 11 Temmuz 1945'de Nuri Demirağ ile bir söyleşi yaptı. Demirağ bu söyleşide “Parti demek bir düşünüş sistemidir. Bir Parti üç ana unsurdan oluşur. Bunlar partinin ‘Siyasi, İktisadi ve İçtimai’ prensipleridir. Siyasi prensiplerimiz ‘Milliyetçilik, Demokrasi ve Parlâmentarizm’dir. Hukuk anlayışımıza göre kişinin özgürlüğüne inanıyoruz. Özel mülkiyete ve hür teşebbüse hizmet edilmesini savunuyoruz. Ancak diyoruz ki; kişisel özgürlüklerin sınırları toplumsal refahtır. Bu sınırların yetkilisi kanun ve devlet eliyle mümkün hale gelir. İktisadi

hatlarını sağlam toplumsal ahlak üzerine oturtmak isterken, ticaret ve sanayide liberal görüşleri savunuyordu. En ilginç de, Demirağ Zorunlu Askerliğin kaldırılmasını istiyordu. “Zorunlu Askerliğin kaldırılarak, yerine motorize tekniğin içinde uygun askeri teşkilatın ikâmesi şarttır.” MKP, kırsal nüfusun fazla olduğu bir ülkedeköy kalkınmasına öncelik verilmesini istemiş, bu amaçla ‘Köy İmar Planı’ hazırlamıştı. Plana göre yakın köylerin birleştirilerek, köy sayısını azaltmak isteyen MKP, köyleri, ‘ziraat, tarım, hayvancılık ve maden’ olmak üzere, 3 sınıfta inceletmişti. Boş arazilerin, bataklıkların ıslah edilerek tarıma kazandırılması, Ziraat Bankası aracılığı ile ihtiyaç

MKP Tüzüğü ve programında devletin idare biçimi ile ilgili olarak önemli değişiklikler dile getirilmişti. Vicdan, fikir ve yayın özgürlüğünden asla taviz verilmemesini isteyen, halkın yönetim şekli mutlaka cumhuriyetle mümkün olacağını altını çizen MKP 40 üyeden oluşacak “Ayân Meclisi”nin kurulmasını, cumhurbaşkanının halk tarafından 5 yıllığına seçilmesini cumhurbaşkanlığı süresinin 2 dönemden fazla olmamasını, milletvekili seçimlerinin 4 yılda bir yapılmasını teklif etmişti. Nuri Demirağ MKP'nin propakandasını nasıl yapacağı sorusuna “Büyük bir gazete çıkaracağım. Gazeteyi yurdun dört bir tarafına göndereceğim. Teyyarelerle beyannameler, resimler programlar dağıtacağım. Sinemalarla da faaliyete geçeceğim.”

Nuri Demirağ'ın Yolsuzluklarla Savaş Planı Nuri Demirağ'ın yazar ve siyasetçilere dair de projeleri vardı. Yolsuzlukların önüne şiddetle ve kararlılıkla geçilebileceğini düşünen Nuri Demirağ “İki Ayaklı Fare Kapanı” adını verdiği bu proje hakkında dönemin Tanin Gazetesi'ne şunları söylemişti. “Partimi kurmaya muvaffak olursam İki Ayaklı Fare Kapanı projem var. Siyah tahta üzerine oturmuş, elleri ve gözleri bağlı, kafası demir bir çember içinde oturan bir suçlu, bir suistimalci, bir karaborsacı veya vazifesini laiki ile görmeyen, halka müşkülât gösteren suçludur. Tam karşısında bir makineli tüfek bulunacak ve evvela ayar edilmiş olduğu, suç işlediğinden şüphe olmayan, o sandalyede oturmaya layık olan kimsenin tam beynine ateş edecek bir modeldir. Bu görüntülerden büyük ebatlarda yaptırarak her vilayet ve kazaya ve oraların meydanlarında umuma açık teşhir edeceğiz. Vazifesini yapmayan, çalan, çırpın memur, ahlaksız karaktersiz kimseler, haksızlık yapanlar, nasıl ve ne şekilde ceza göceklerini bilecekler ve bu suretle yola geleceklerdir. Suiistimallerin, haksızlıkların, ve ahlaksızlıkların önüne geçmek için caydırıcı şiddet lazımdır.”

Milli Kalkınma Partisi 27 Ekim 1945 Yılında İstanbul Beşiktaş'taki Tayyare Fabrikası'nda Kuruldu. Kuruluş töreninde İstanbul Valisi ve İstanbul Belediye Başkanı Lütfü Kırdar ile parti mensupları bulundu. Tören, Tayyare Fabrikası'nın salon haline getirilmiş bir atölyesinde yapıldı. Nuri Demirağ eski harflerle yazılı konuşma metnini (Nutkunu) okurken heyecanlıydı.

Devamı Gelecek Sayıda

Gıda Güvenliği

Sadık Çelik

sadik.celik@keyveni.com

Kendi Kendine Yeten Tarım Efsanesinin Çöküşü

Türkiye, sahip olduğu toprak, su kaynakları ve iklim şartlarından dolayı dünya üzerinde tarım için en elverişli ülkelerden biridir. Hatta insanlık tarihinde bile ilk tarım ve buğday kalıntılarının izine Şanlıurfa Göbeklitepe'de ulaşıldığı biliniyor. Ancak geçtiğimiz aylarda Türkiye Toprak Mahsulleri Ofisi'nin Avrupa Birliği'nden toplam 230 bin ton buğday alımı için uluslararası ihale açtığını duyurması son derece dikkat çekiciydi. Yerli üretim yetmeyince Kanada'dan Meksika'ya ABD'den Etiyopya'ya kadar birçok ülkeden nohut, mercimek ve kuru fasulye ithal etmeyi sürdürdük. Bir yemek sanayicisi hatta bu ülkenin sorumluluk bilinciyle hareket eden bir vatandaşı olarak bu durum beni derinden üzmektedir. Ülkemiz bir zamanlar “Tahıl Ambarı” olarak anılırdı. Şimdi önümüzde duran tablo ise son derece iç karartıcı.

Türkiye'de tohumdan tarım arazilerine, üreticiden tarım işletmelerine kadar her alanda yeni bir devrime ihtiyaç var. Yakın zamana kadar tarımda kendi kendine yeten bir ülke iken bu özelliğimizi kaybettik. Sahip olduğumuz geniş ve bereketli toprakları doğru kullanamıyoruz. Tarım politikalarının doğru uygulanamaması nedeniyle tarım sektörü ard arda ağır darbeler aldı. Bu politikalar üreticiyi canından bezdirerek neredeyse A'dan Z'ye tüm tarım ürünlerinde ithalatçı konuma geldik. Zaten üretimen tüketen bir toplumuz. 1950'li yıllardan beri ürettiğinin karşılığını tam olarak alamadığı için köyde yaşayan çiftçi topraklarını terk edip, büyük şehirlere göç etti, ediyor ve edecek. Köyünde toprağının efendisi olan köylünün toprağı artık bırakın başkasını, kendini dahi besleyemeyecek hale geldi. Köylü iş bulma umuduyla geldiği büyük şehirlerin varoşlarında sefaletle yaşam savaşı veriyor. İstanbul, İzmir, Bursa gibi büyükşehirler geçekondulaşma, sefalet ve rezaletle baş etmeye çalışıyor. Küresel sermayenin ağalarının güdümüne girmiş tarım ve hayvancılık politikalarımız yüzünden 1950'lerden bugüne kadar bereketli topraklarımız cehenneme çevrildi. Türkiye Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) Yönetim Kurulu Başkanı Özden Güngör'ün açıklamalarına göre Türkiye A'dan Z'ye tüm tarım ürünlerini ithal eder hale geldi.

Bu alandaki diğer önemli bir konu da, 2005 yılında yürürlüğe giren 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu ile tarım arazilerinin farklı amaçlarla kullanımına sınırlamalar getirilmiş olmasına rağmen verimli tarım arazileri, konut, sanayi ya da turizm amaçlı imara açılıyor ve üzerinde büyük rantlar dönüyor. Aynı şekilde 2006 yılında yürürlüğe giren Tohumculuk Yasası nedeniyle tohumda İsrail, Amerika gibi ülkelerin GDO'lu tohumlarına muhtaç hale geldik. Üreticinin elinde orijinal tohum kalmadı. Yerel ve geleneksel tohumlarımızı yok ettik. Doğanın bile dengesi bozuluyor. Sadece tarımdan elde ettiğimiz gıda ürünü değil, soluduğumuz hava, içtiğimiz kaynak suyu bile tehlikeye giriyor. Bunun vebali çok büyük. Atalarımız bile yerleşim yerlerini verimsiz topraklar üzerine kurmuşlar, verimli toprakları tarım için, ekip biçmek için kullanmışlar. Bereketli topraklarımızı yapılaşmaya açarsak, gelecek nesilleri bu topraklar besleyemez hale gelir. İnsanlar tüm sanayi ve yaşamsal gereksinimleri için doğrudan ya da dolaylı toprağı bağımlıdır. Topraklarımızın amaç dışı veya yanlış kullanımı israftan başka bir şey değildir. Ayrıca erazyon ve çoraklık gibi pek çok felaketi de beraberinde getirmektedir. Alternatif olarak kullanılabilecek geniş verimsiz alanlar varken, verimli, hatta yatırım yapılarak sulamaya açılmış tarım arazilerinin tarım dışı amaçla kullanımı acı vericidir. Alınan tüm yasal önlemlere rağmen bu durum engellenememiştir. Tarım sektörünü yeniden ayağı kaldıracak bilimsel yöntemleri teşvik eden bir yapının kurulması gerektiğini düşünüyorum. Ülkesel arazi kullanımı planı yapılmalıdır. Toprak Kanunu, tavizsiz ve kararlı biçimde uygulanmalıdır. Kanunun etkin bir biçimde uygulanabilmesi için, Toprak Koruma Kurullarında üye sayılarının tekrar düzenlenerek, çiftçi kuruluşlarının ve sivil toplum örgütlerinin ağırlığı artırılmalıdır. Tarım arazilerinin toplulaştırılması sağlanmalıdır. Verimli topraklardaki kaçak yapılaşmanın önüne geçilmeli, sıkı denetim tedbirleri alınmalıdır. Tarım arazilerinin çevresinde yaşayan köylü halk, toprak konusunda bilinçlendirilmeli, üreteceği ürün hakkında A'dan Z'ye eğitilmeli, onları şehre göç etmekten kurtaracak ve toprağı yeniden bağlayacak, üretken hale getirecek yapısal tedbirler alınmalıdır. Ürünün çiftçinin eliyle doğrudan pazara ulaşması gerekmektedir. Haller yasası yeniden tepeden tırnağına düzenlenmelidir. Fransız, İngiliz, İspanyol ve İtalyan çiftçisi nasıl günlük ürettiği mahsülü, doğrudan aracı olmadan kendisi halka ulaştırıyor, çıkarıp pazarlara satabiliyorsa aynı model bizim üreticimiz için de uygulanmalıdır. Avrupa'da hangi bölgede hangi tarım ürünü yetişiyorsa, mevsimine göre o tüketiliyor ve rağbet görüyor. Ülkenin bir ucundaki sebzeyi diğerine taşımak diye bir şey yok. Böylelikle hem çiftçi ürününü doğrudan satabiliyor hem de halk sağlıklı besin tüketebiliyor. Bizde ise Antalya'da yetişen ürün İstanbul'a ya da başka uzak bir şehre sağlıksız koşullarda ve fiyatlar katlanarak taşınmaya çalışıyor. Çünkü ürünü doğru ve sağlıklı şekilde taşıyan soğuk zincirimiz ve üretici birliklerimiz yetersiz. Eskiden İstanbul çevresinde, Çatalca'da, Büyükçekmece'de, Silivri'de, Çekmeköy'de verimli araziler üzerinde tarım ürünü yetiştirilir, bunlar üreticisi tarafından semt pazarlarına çıkarılırdı. Böylelikle halkımız, taze ve mevsimindeki ürüne ucuz ve doğrudan ulaşabilirdi. Bu durumun yeniden bizde de geçerli olabilmesi için semt pazarlarındaki ve hallerdeki mafyalaşma ve çeteleşmenin acilen önüne geçilmeli, pazarlar çiftçiye açılmalıdır. Eğer coğrafik şartlar tarımsal üretim yapılmasına engel değilse her bölge kendi çevresinin tarım ihtiyacını karşılayacak modeller geliştirilmelidir. Son olarak bu olumsuz tablonun içinden bir an önce çıkmayı ve topraklarımızda yüzyıllardır bolluk ve bereketle hüküm sürmüş tarım geçmişinin en kısa zamanda yeniden hayatımıza katılmasının özlemini duyuyoruz.

prensiplerimize gelince; bu sahada israf ve savurganlıktan sakınmak istiyoruz. Liberalizm ile sosyalizmin özgürce ifade edilmesini savunuyorum. Amacımız memleketimizi ve milletimizi kalkındırmaktır. Her türlü kaynaklardan ve imkânlardan faydalanmalıyız. Hem milli girişimleri hem de şahsi girişimciliği aynı derecede gerekli görüyoruz. Bu ikisi ahenk ve uyum içinde yürürse refah olur. Ben bu iktisadi kalkınmaya illa bir ad konması taraftarı değilim” Nuri Demirağ Cumhuriyet Gazetesi'ne yaptığı açıklamalarda gelenek ve göreneklere dikkat çekerek “MKP'sini bir kelimeyle özetlersem, yurt genelinde toplumsal geleneğimize sahip çıkmalıyız. Bir milleti millet yapan kendi geçmişi ve gelenekleridir. Aile toplumun temelidir. Aileyi her şart altında korumalıyız. Devletin ailelere maddi ve manevi desteklerde bulunması gerekir.”

MKP'nin Vaatleri

Nuri Demirağ MKP'nin ana

sahiplerine destek sağlanmasını, bunlar da yapılırken, köylüden alınacak vergilerin makul olmasını savunmuştu.

MKP ekonomi politikalarında ne kadar özgürlükçü ise sosyal konularda da bir o kadar tutucuydu. Partiye üye alınırken yaptırılan yeminin bu tutuculuğun özeti gibiydi. İşte o 6 maddeden oluşan yemin. “6 nevi fenalığı, ‘İşret, Oyun, İffetsizlik, Eğrilik, Tembellik ve Zulûkârlik’ havada, denizde, karada yapmayacağımı, yapanları gücümün yettiği, dilimin döndüğü kadar yaptırmayacağımı, şerefim, vicdanım, varlığım, benliğim, vatanım ve Öz Türklüğüm namına ant içerim. Ömrüm oldukça bu sayılı fenalıklardan her hangi birisini işlersem ve başkalarının fenalıklarını asla fütür getirmeden telkin ve tatlılıkla men'e çalışmazsam, gökleri başıma yıksın, dağlar beni ezsın, yerler beni yutsun, ırmaklar ve denizler beni boğsun. Her türlü felaket beni yok etsin”

Kapılarını Açıyor

Saadet Bayar

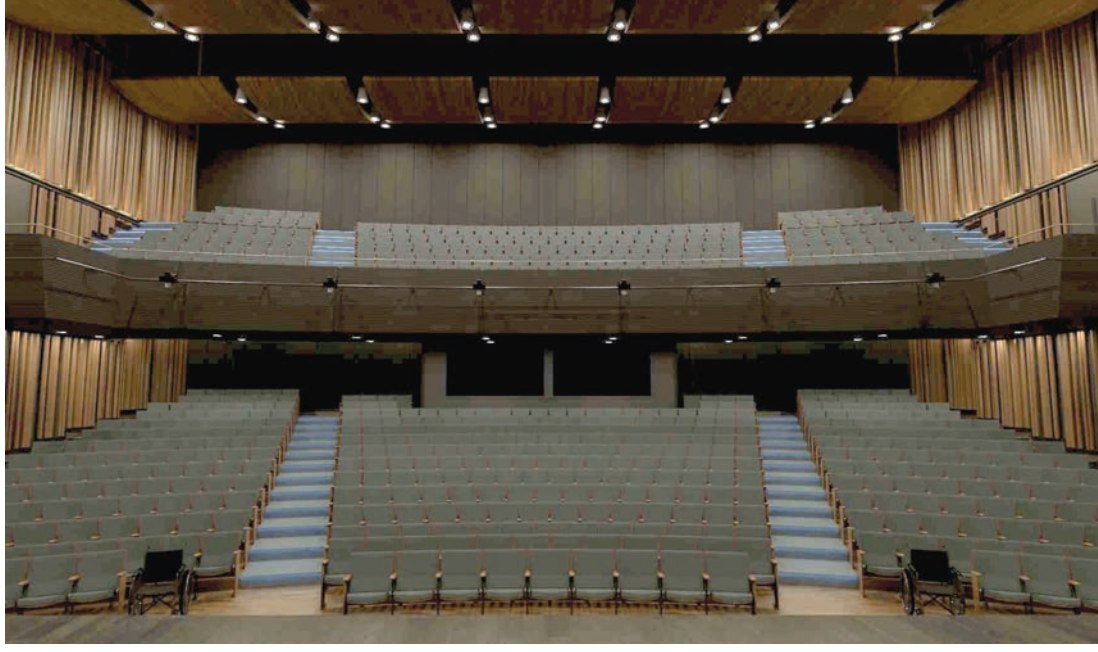
İSTANBUL'UN EN PRESTİJLİ KÜLTÜR SANAT MERKEZİ SARIYER'DE AÇILIYOR

Sarıyer Belediyesi, kültür sanat koridorlarına bir yenisini daha ekliyor. Çağdaş ve modern mimari yapısıyla Maslak'ta hizmete girecek olan 'Boğaziçi Kültür ve Sanat Merkezi', açılıyor.

Sanata ve sanatçıya verdiği destekle, dev projeleri bir bir hayata geçiren Sarıyer Belediyesi, Maslak'ta Boğaziçi Kültür ve Sanat Merkezi'ni kültür-sanat ağına eklemeye hazırlanıyor. Sanatın binbir rengini öne çıkartarak, İstanbul'un en prestijli kültür merkezini bölgeye kazandıran Sarıyer Belediyesi, Ana Hizmet Binası B Blok'ta Boğaziçi Kültür ve Sanat Merkezi son teknolojik sisteme göre inşa edildi.

Sanata ve sanatçıya verdiği destekle, dev projeleri bir bir hayata geçiren Sarıyer Belediyesi, Maslak'ta Boğaziçi Kültür ve Sanat Merkezi'ni kültür-sanat ağına ekledi. Sanatın binbir rengini öne

çıkartarak, İstanbul'un en prestijli kültür merkezini bölgeye kazandıran Sarıyer Belediyesi, Ana Hizmet Binası B Blok'ta Boğaziçi Kültür ve Sanat Merkezi son teknolojik sisteme göre inşa edildi.

BÖLGEYE DEĞER KATACAK

Modern mimarisıyla İstanbul'un en seçkin kültür ve sanat merkezi olacak Boğaziçi Kültür ve Sanat Merkezi, rahat ulaşım imkânı ve geniş otoparkıyla sanatseverlere büyük konfor sağlayacak. 650 koltuk kapasiteli salonu ve 300

metrekarelik fuaye alanıyla tiyatro, konferans, canlı performanslar ve özel oturumlar gibi birçok etkinliğe ev sahipliği yapacak olan merkez, İstanbulluların kültür sanat koridorunu genişletmiş olacak.

GERİ DÖNÜŞÜM MALZEMELERİ BİNADA HAYAT BULDU

Sarıyer Belediyesi Ana Hizmet Binası'nın yeşil bina Breem Sertifikalı modeline uygun olarak inşa edilen Boğaziçi Kültür ve Sanat Merkezi'nde, geri dönüşüme giren Tetrapak artıklarından yapılan suya dayanıklı, çevre dostu yüzde 98 oranında kâğıt içeren paneller kullanıldı. Fuaye

alanının yer döşemesinde ise geri dönüşümü mümkün olmayan Tampere cam atıklar kullanıldı. Merkez'de ayrıca kalabalık grupların çalışabilmesi için de iki adet 150 metrelik prova alanı, 310 metrekarelik açık alan, 2 grup kulisi, 6 tek kişilik kulis ve 160 metrekarelik dekor deposu da bulunuyor. Konser ve canlı performanslara sahne olacak Boğaziçi Kültür ve Sanat Merkezi, tüm etkinlikler için uygun bir akustiğe sahip özellikleri içinde barındırıyor. Merkez, aynı zamanda konferans tipi etkinlikler için 2 dil çevirili simültane sistemi ile donatıldı. Sarıyer Bölgesi'nde yapılacak uluslararası sempozyumlar, kongreler ve toplantılar için son derece uyumlu olan Boğaziçi Kültür ve Sanat Merkezi hizmet vermeye başladı.

Gerçeğe Hû

Yahya Kemal Bayar

divrigigazetesi@gmail.com

Yaşam ve Zaman

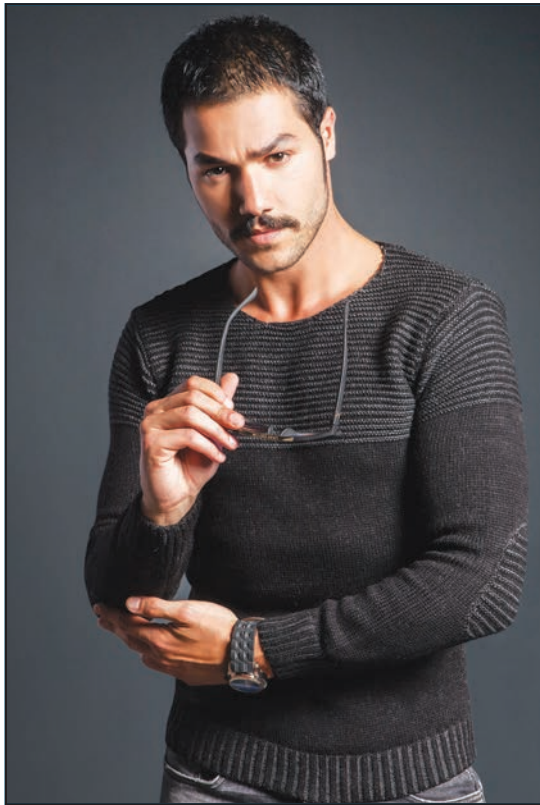
Ben yine yerel çalışmanın önemine değinmeden edemeyeceğim. Yerel çalışma derken yaşadığımız sürecin, çağın gerisinde bir hayattan bahsetmiyorum tabii. Hz. Ali'nin "Çocuklarınızı Yaşadığı Çağa Göre Yetiştirin" sözü bu konuyu gayet özlü tarif ediyor. Yerel çalışmayı köy ve kasaba siyaseti gibi anlamak gerekmiyor. En modern metropolde de yerel çalışma sürdürülür. Yerel çalışmadan kastedilen şey, "en küçük mahalleden, en büyük metropole kadar genişleterek, ülke sathına yaymaktır. Bu vesileyle farklı kültürel kimlikler, renkler, kendi zenginliklerini koruyup geliştirerek, başka kültürel renklerle bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı öğrenecekler. Bu öğreti iktidara kadar uzayacak. İnsanları birbirine düşman ederek kamplaştıran siyasal zihniyete bu görüşü benimsetmek hiç kolay değil, bunun farkındayım. Peki bu çalışmaları kim, neyle yapacak? Merdivenin ilk basamağı yerel dernekler ve yerel siyaset. Madem ki yerel dedik, kendi mahallemizden başlayalım.

Yani Divriği'den

Başta İstanbul ve Ankara olmak üzere Divriği'ye bağlı 107 köyün hemen hemen tamamının derneği var. Buna mukabil, Ankara'da 1, İzmir'de 1, Antalya'da 1, Divriği'de 1, İstanbul'da 3, toplamda 7, Divriği adına kurulmuş dernek var. Kadri kıymeti bilinirse eğer, inanılmaz bir imkân ve fırsat sayılır. Sırasıyla Köy derneklerinden başlayalım? İçinde çok eski kurulan da var, yeni kurulan da, çok iyi çalışan da var, senede bir iki kez açılan da, hatta faaliyet gösteremediği için kapanan da var. Hemen hemen her köy derneği kendi mülkü üzerinde faaliyet gösteriyor, en azında kira ödemiyorlar. Köylerde yapılan hizmet binaları, köy odaları, gibi güzel hizmetler yaptılar. Bu bir başarıdır.

Toplamda 8 veya 10 Köy Derneği'ni saymazsak, diğer köy derneklerimiz arzu ettikleri gibi olamıyor. Başta genç kuşak bu derneklere yaklaşım göstermiyor, faaliyetlerine katılmıyor, neredeyse kendilerini o dernekten saymıyorlar. Hal böyle olunca köy dernekleri yaşlı kuşağın sırtına kalıyor, yeni dönemin ihtiyaçları yaşama geçirilemiyor. Divriği Kültür Derneği Başkanlığına 2015 yılında seçilen Cafer Yıldız bu durumu görerek, "Köy Derneklerinin mevcut binalarında çeşitli üretim faaliyetleri yaparak aktif hale getireceğiz" demişti. Maalesef bu da olmadı. Köy derneklerimizin belli süre sonra da olsa, tüzel olmasa bile DKD'yi üst bir dernek gibi görmeye başlaması kazanımdır. DKD bu kazanımın farkına vararak köy derneklerini yeni sürecin imkânlarına göre yeniden şekillendirmesi, konumlandırması gerekir. Yaşadığımız çağa göre çalışacaksak, buna yönelik 3 önerim var; 1. DKD, köy derneklerini aynı çatı altına toplayacak, güçlerini birleştirecek projeler yapmalı? 2. Divriği adıyla kurulan dernekler bağlayıcı, karşılıklı sorumluluk içeren kurumsal yapılanmaya gitmeli? 3. Bir araya gelen bu kurumsal yapılar, Divriği'de, başta tarım ve hayvancılık olmak üzere, üretime yönelik, tamamı genç kuşaklardan oluşan "Üretim Kooperatifleri" kurulmasına öncülük etmeli. Üretilen ürünlerin bir şekilde pazarlanmasına destek vermeli. Divriği yaşanacak bir cazibeye kavuşmalı. Yazacak çok şey var ama, köşemizin de bir sınırı var. Devam edeceğiz?

as team®

as team®

ASDAĞ TRIKO TEKSTİL SAN. TİC. LTD.ŞTİ

Eyüp AYDINDAĞ

www.astriko.com

Merkez: Maltepe Cad. Orhan Kocabaş

Triko Çarşısı No: 9/ 41-42-56

Bayrampaşa /İSTANBUL

Tel: 0212 612 77 81 **Fax:** 0212 612 47 66

Fabrika: Orta Mah. İbrahimağa Cad.

Hulusi Bağcı İş Merkezi 6-8 /10-11

Topkapı -Maltepe 7İSTANBUL

Tel.: 0212 613 44 26

astriko@astriko.com

‘Gelenegi Yaşatanlar’

ALEVİ YAZARLARI ALEVİLİĞİ ANLATIYOR EZELİ DOĞANAY

Gazeteci - Yazar Ayhan Aydın'la Söyleşi

Alevi yazını (Kitap, Dergi, Gazete)

1. Türk İslam Sentezi

2. Anadolu İslam Sentezi,

3. Mezopotamya,

4. Kendi Başına Bir Dindir ve

5. Aluvi, Luvi Sümer kökenlidir.

Bu beş başlık altında toplayabilir miyiz?

Elbette. Ama Aleviliği sadece Türkçü bir

bakış açısından değerlendiren bir yaklaşım

olduğu gibi, Anadolu İslam(ı) değil de,

sadece Anadolu kültürü ekseninde olaya

bakan görüşler de var. Tabii bu sayı bence

daha fazladır. Siz bazı ana yaklaşımları

sıralamışsınız ama sayı daha da fazla. Şu

da var elbette, bunların hiçbirini kabul

etmeyen, Aleviliği – Bektaşiliği, özgün

varlığıyla Alevilik Bektaşilik olarak kabul

eden bir yapı da var. Bence bu da diğerleri

kadar kabul gören belki de zorlamalar

olmasa gerçekliğiyle en fazla kabul gören

gurup olur. Yani var olandan yola çıkarak

yaşayan ve yaşanan Alevi veya Alevi

Bektaşî genel yapısı. Yüzyıllardır neyse

oyuz, diyebilin bir yapı. Atalarından

aldıkları Alevi anlayışını yaşayan,

yaşamaya devam eden bir yapı.

Bana sorarsanız yukarıdakilerin hiç birisi

tam Alevi Bektaşî varlığını yansıtmaz.

Bunlar biraz zorlama yaklaşımlar. Belki

olayı daha da açık ortaya koymak için bir

önermeler dizisi ama bunlar gerçeği tam

yansıtmamaktadır. Alevilik Türk İslam

Sentezi değildir, Alevilik sadece

Anadolu'nun özgün kültürüyle de tam

anlatılamaz, Mezopotamya, Sümerler ve

tüm kültür uygarlık tarihi ve birikimleri

elbette Aleviliği Bektaşiliği olgunlaştıran,

geliştiren yapılarıdır.

Bana göre Alevilik Bektaşilik; gerçekten

çok geniş bir coğrafyada, birbirinden

oldukça farklı oluşma, gelişme evreleri

olan birçok din, inanç, kültür pratiğinin

harmanlanmasıyla oluşmuş bir öğreti

bütünlüğüdür. Bunu Aleviliğin Bektaşiliğin

yazılı kaynaklarında, Alevi Bektaşî düşünce

ve duygu dünyasının en güzel ürünleri

olan ozanların eserlerinde, Alevi Bektaşî

toplumunun inanç pratiklerinde, dünyaya

bakışlarında ve tüm yaşamlarında

görebiliriz.

Bir Alevi'yi Alevi yapan, bir Bektaşî'yi

Bektaşî yapan her neyse, onun hangi

yönleri, davranışları onu başkalarından

ayırıyorsa, onları irdelersek gerçekten çok

insani bir öğretiyle karşı karşıya

olduğumuzu görürüz.

İşte Alevilik Bektaşilik bunu “senkretik”

yapısından almaktadır. Aleviliğin

Bektaşiliğin içinde yörelere göre değişse

de; Türk kültürü, Kürt Kültürü, bütün

Mezopotamya, Anadolu, Balkan kültürleri;

Müslümanlık, Hristiyanlık ve diğer din ve

inanç pratikleri ve ana köklerinde de,

Uzakdoğu kültür ve dinleri de yer alır. Bu

bir gerçektir. Bugün Alevi Bektaşî toplumu

bunu tam bilmiyor.

Bugün kimi dedeler, babalar, yazarlar,

kurum başkanları bu büyük zenginliği

görmeyip inkar ederek, Aleviliği Bektaşiliği

belli yerlere bağlayarak renksizleştiriyor,

tek tiplleştiriyor ve nihayetinde yok

ediyorlar. Belki bazıları bunun farkında

bile değiller. Yıllar yılı tek tip cem olgusuna

karşı çıktım diye çalıştığım kurumda

yemediğim darbe kalmadı.

Trakya konusunda uzman bir gazeteci

yazarsınız. Trakya'da yaşayan Aleviler

kendini Alevi olarak mı görüyorlar yoksa

Bektaşî olarak mı görüyorlar? Ya da

ikisinin arasında fark var mıdır?

Trakya ismi Hititler gibi kadim tarihi bir

topluluk ve uygarlık olan Traklar'dan

gelmektedir. Bugün Balkanlar'da ve

Avrupa'da bu uygarlık araştırılmaktadır.

Balkan sözü Türkçe bir sözdür. Dağlık,

ormanlık yer anlamına gelir. Türkler ise

Trakya'yı da içine alan Balkanlar'a Rum

diyarı manasında Rumeli demişlerdir.

Anadolu, Kafkaslar, Ortadoğu gibi Trakya

ismi de bir bölgesel isimlendirmedir. Bugün

Batı Trakya dediğimiz ve Türklerin

yoğunlukla yaşadıkları topraklar olan

Yunanistan'daki bölgenin doğusunda olan

ve Türkiye'de olan bölüm de Trakya olarak

nitelendirilir ve Bulgaristan'da bunun bir

parçası vardır.

Balkanlar (Rumeli)'deki Aleviler kendilerini;

Alevi, Bektaşî, Babai, Kızılbaş, Çarşambalı,

Pazarteli gibi adlarla isimlendirmektedirler.

Çarşambalı ve Pazarteli; Bulgaristan'da

cemlerini hem Perşembe akşamı hem de

Pazarı Pazartesiyeye bağlayan gece (Pazarteli)

ile cemlerini aynı zamanda Salıyı

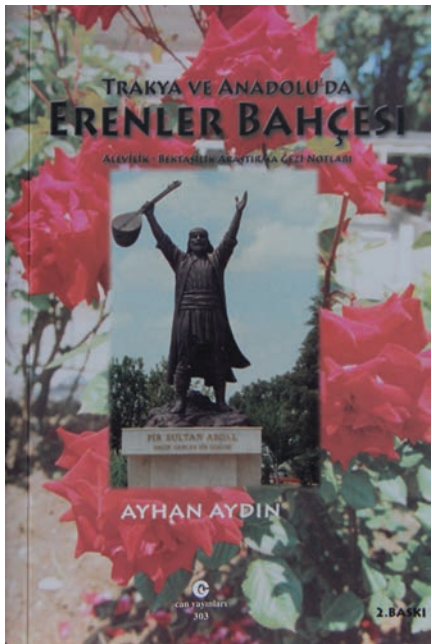
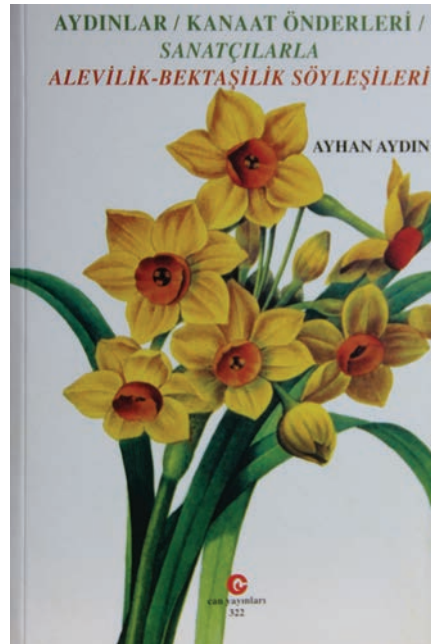
Çarşambaya bağlayan gece (Çarşambalı)

yani iki gün cem yapan topluluklar olarak

isimlendirirler. Başka adlandırmalar da

vardır.

Alevilik ve Bektaşilik alanında yaklaşık 15 kitabı ve sayısız makalesi bulunan Yazar Ayhan Aydın Balkanlar başta olmak üzere Anadolu Aleviliği ve Balkan Bektaşiliği'ni “Yol ve Erkân” usullerine sadık kalarak yazan ender yazarlarımızdan sayılır. Araştırmacı Yazar Ezeli Doğanay Divriği Gazetesi için Ayhan Aydın ile keyifle okuyacağınız söyleşiyi gerçekleştirdi.

Tabii bu konu o kadar derindir ki anlatmaya sayfalar yetmez. Örneğin Türkiye'de de olduğu gibi isimlere bakarak karar vermek gerekir. Yunanistan'da “dede” olarak nitelendirilen ve buna bağlı olarak Türkiye'de de Seyyid Ali Sultan (Kızıldeli) Ocağı/Dergahı'na bağlı olarak hizmet yürüten aslında baba olduğunu bildiğimiz inanç önderlerine “dede” denmektedir. Bunun gibi Alevi Bektaşî adlandırmaların kime göre neyi ifade ettiği önemlidir. Anadolu'da da biz Alevi-Bektaşîyiz derken halk aslında tam da

ruhundakini ortaya koymuş, aslında “biz biriz, bir bütünü” mesajını da vermiştir. Ama elbette Alevi Bektaşî topluluklarının kendi aralarında farklar olduğu gibi, Bektaşilik içinde de birçok süre, yol, erkan farkı olan topluluklar vardır. Hem Alevi hem de Bektaşî özellikler gösteren yapılar da hem Türkiye'de, hem de Balkanlar'da (Rumeli)'de vardır. Örneğin: Yunanistan ve Türkiye'de yaşayan Seyyid Ali Sultan (Kızıldeli) (Evros (Meriç) İli, Didimityon (Dimeteko), Russo (Ruşenler) Köyü yakınlarında) Erkanı'nda

yani o ocak-dergah yapısında hem Bektaşiliğin bir özelliği olarak Babalık, de Aleviliğin bir özelliği olan müsaheplik ve semah vardır. Şimdi elbette konuyu bilenler bilir ama uzatmamak için kısa kesiyorum, Bektaşilikte inanç önderliği soydan gelen (ocakzadeliğe dayalı) dedelik değil, liyakate (hak etmeye, uygunluğa, beceriye, isteğe) bağlı olan toplumun karar verdiği babalık sistemi vardır. Babağan Bektaşî Kolu'nda yani Balım Sultan Erkanı'nın sürdüğü kolda semah yoktur. Müsaheplik de çok farklı anlaşılakta ve uygulanmaktadır. Yola, erkana giren herkes (eşler hariç) herkes birbiriyle bacı-kardeştir. Yani herkes müsahiptir aslında. Ama Alevililik'teki anlamda müsaheplik bu erkanda yoktur.

Bunun gibi Eskişehir Seyitgazi, Arslanlı (Sücaattin) Köyü merkezli, Sultan Süceattin Veli Ocağı-Dergahı'nda da durum benzerdir. Ama burada daha da ilginç bir uygulama vardır. Bir ocakzade pirin soyundan gelen bir dede, buradaki babaların başlı olduğu, icazet aldıkları, hiyerarşinin en tepesindeki inanç önderi konumundadır. Bu ocak ve dergahta da, hem müsaheplik, hem de semah vardır. Balkanlar'a bir kez daha bakarsak eğer, Anadolu Alevi – Kızılbaş topluluklarının erkanlarına daha yakın uygulamaların Bulgaristan ve Yunanistan'daki Türkler arasında daha yaygın olduğunu görürüz. Batı Balkanlar diyebileceğimiz Arnavutluk, Makedonya, Kosova ve Bosna – Hersek'de ise Balım Sultan Erkanı, yani Babağan Bektaşî Kolu'nun hemen hemen buraya tamamen hakim olduğunu görürüz. Zaten bu gölgede Alevi kelimesinin yaygın olarak kullanılması ki, burada halen Türkiye'deki Alevilerin ve Bektaşîlerin varlığından haberdar olmayan geniş kitleler de mevcuttur, bu son yıllarda mümkün olmuştur. Burada “Bektaşî” kelimesi tam anlamıyla bu inanç topluluğunu ifade eden bir terimdi. Buradaki farklı inançlar, dinler, devlet erkanı da “Bektaşî”yi Bektaşî olarak bilmekteydi, bilmektedir de.

Batı Balkanlar'da Arnavut Bektaşîler bu inancı yaşatmaktadırlar. Özellikle Arnavutluk'ta Bektaşîlerin durumu diğer ülkelere göre oldukça iyidir. Arnavut devleti, kuruluşunda da rol oynamış Bektaşîliği yasal olarak bir inanç sistemi olarak kabul etmiştir. Ama burada da Bektaşîler çok çileler çekmişlerdir. Balkanlar'da Alevi Bektaşî topluluklarının, 21 Mart (Sultan Nevruz), Muharrem Ayı ve Orucu'na çok önem verdiklerini söylememiz gerekir. Cemlerin belli başlama tarihleri vardır. Müsaheplik, semah, saz geleneksel olarak bazı yörelerde yaşatılmaktadır. Balkanlar'da başta Türkler ve Arnavutlar olmak üzere bu inancı yaşatan farklı milletlerden geniş topluluklar, çok farklı coğrafyalarda yaşamlarını sürdürmektedirler. Klasik olarak Türkiye'de Alevilerle Bektaşîler arasında inanç, ibadet farklılıkları burada da devam etmektedir. Bektaşîler Hacı Bektaş Veli'nin hiç evlenmeden, bir mücerret olarak bu yolu kurup, bu yola hayatı boyunca hizmet ettiğine inanmaktadırlar. Bir söyleşi boyutunda bunları söylemeliyim.

Avrupa'yı Asya'yı Afrika'yı gezen bir çağdaş Seyyahsınız. Alevi Yazar ve Aydınlar arasında sizin kadar Alevilik konusunda diyar diyar gezen başka kişi var mı bilmiyorum. Buradan hareketle Alevilerin kendi içinden çıkardıkları yazarına aydınına yaklaşımı nedir? Eyvallah ilginize çok teşekkür ediyorum. İmkânlarım ölçüsünde gezmeye çalışıyorum. Sevgili dost gerçekten benden daha çok gezen yazar dostlar var. Onlara da haksızlık etmek istemem. Üstelik ben özlemimi çektiğim gerçek araştırmaları ve gezileri de yapamadım. Ama her fırsatta gezmeye çalışıyorum. Aleviler olsun bunun bir kolu olarak vücut bulan Bektaşîliğe bağlanmış Bektaşîler olsun, bence kendi değerlerine gerçekten sahip çıkmıyorlar. Fedakar, vefalı bir toplum olduğumuzu bir çok Sünni kökenli hocadan, dosttan duydum. Ben de nankör bir insan değilim, sevenim bir insanım, insanları çok seven bir insanım ama bizim toplumun çok da vefalı bir toplum olduğunu söyleyemeyeceğim. Alevileri de Bektaşîleri de abartmamak lazım. Heyecanlı, aşk dolu, meraklı bir topluluk

ama çok az okuyan, balık hafızalı bir topluluk aynı zamanda. Günebirlik yaşayan, toplumsal belleğe, eğitime, bilime, kültüre aslında çok da değer vermeyen bir toplumla karşı karşıyayız. Bazı gerçekten de entelektüel, aydın yazarlar “demokrasi, laiklik, Atatürkçülük” gibi kavramları anarak, Alevileri öve öve bitiremezler. Alevilerin Türkiye için bir sigorta olduğunu söyleyenler de vardır. Tabii Sünniler neden sigorta olmuyor da Aleviler Bektaşîler oluyor, onu da ayrıca sormak lazım. Bunlar boş laflardır bana göre. Birilerini çok pohpohlamak bezen bir kişiye bir topluma da zarar verebilir. Aleviler- Bektaşîler, duygusal, insancıl yanı ağır basan, sevgi dolu bir topluluktur. Ama kendi bilim insanlarını yetiştiremeyen, gazete ve dergilerini yaşatamayan, okumayan, birbirinin önünü kesen, zaman zaman bencilik yanı ön planda olan bir toplum nasıl aydın bir toplum olur? Ben bunu sormak zorundayım.

Neyse, sorunuza yanıt olarak sonuçta; Alevi toplumu genel manada aydınına, yazarına, bilim insanına fazla sahip çıkmıyor. Ama Alevi Bektaşî toplumu daha çok sanatçısına sahip çıkan, popüler olan isimlere sahip çıkan, onları göklere çıkaran bir toplumdur.

Bütün Alevi Federasyonlarını yakından tanıyan bir Alevi yazarısınız. AABF, DABF, PİR SULTAN, HACİBEKTAŞ, CEM vs. Bütün bu federasyonların birleşip DÜNYA ALEVİLER BİRLİĞİ adı altında bir çatı örgütüne gitmelerinin gerekliliğine inanıyor musunuz? Yoksa bu düşünce gerçekçi değil mi?

Sevgili dost bu pek alada mümkün olabilir. Bunun önündeki en büyük engel bu kurumların başlarında bulunanların yıllar yılı halkı kandırarak onların beynine yerleştirmeye çalıştıkları gerekçeler değildir. Tümöyle kişisel ihtiraslar, menfaatler, gerçekten de başkaları tarafından kullanılabilir yapıda olmalarıdır. Ne diyorlar yıllar yılı bu zati muhteremler; o kurumun başındaki devletin adımı, o kurumu devlet kurdu. Diğeri de, onlar PKK'ya hizmet ediyorlar, dinsiz, imansız, bölücü insanlardır, işsiz güçsüz Alevileri kandıran insanlardır o kurumun başındakiler... O Türk devletinin adamıdır, yok o Alman istihbaratına hizmet ediyor... Diye diye birbirini açık açık suçlayıp karalayınların aslında söyledikleri sözlerin anlamını bilmemelerinden değil bu fütursuzlukları... Birbirlerini suçlaya suçlaya, birbirine çamur ata ata ayakta kalmaya çalışan tiplerdir bunlar. Hepsî de aslında bu kurumların başlarından gitmeleri gereken tiplerdir.

Kurumlar maalesef bugün; oranın başındaki sözde liderlerin ve oraya yapışmış, orada kemikleşmiş gerçekten de o kurumları her yönüyle sömürün (sadece parasal olarak değil, mevki, siyasi ikbal vd.) yıllar yılı her türlü yolu kullanıp orada kalmayı başarma üstün becerisini gösterebilmiş asalaklar yuvaları olmuştur. İlk önce Alevi Bektaşî halk hareketi gerçekten hareket geçip onların tümünü oradan temizlemelidir.

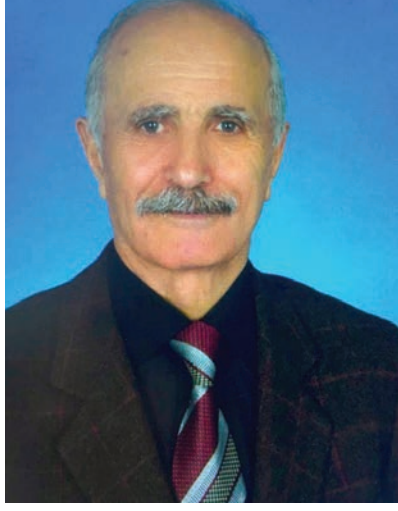
Yüzde doksani klasik, geleneksel anlamıyla “Alevi Bektaşî Kimliğinde” yaşayan halk tabanın bir sorun yok. Gerçekten de köken olarak, yöre olarak nereden gelirse gelsin, kim olursa olsun birbirine çok benzeyen, aynı yolun yolcusu olan bu toplumun bugün dağınık olması, devletin insanların kafasını karıştırması, yukarıda söylediklerim, toplumun önünü açan gerçek dedelerin, babaların, aydınların, yazarların bulunmaması, ya da onların saf dışı edilmesi, başka başka nedenler bu kurumların birleşmesinin önündeki en büyük engeldir.

Şimdi diyecекler ki, Ayhan Baba yine abarttı. Evet, bu haliyle sözlerim kırıcı belki hayalci gelebilir. Aydınının, yazarının kafası karışık, cesaretsiz, menfaati için bu konuda ciddi adım atmayan, parça parça edilmiş ocaklarıyla, o ocakların şimdi parayla satın alınabilen bazı sözde dedeleriyle, sazını menfaat için çalabilen bazı sözde ozanlarıyla da bu birliklerin kurulması zor görülüyor. Ama siz soruyorsunuz, ben de söylüyorum. Bu toplumun bugünün röntgenini çekmek çok zor değil, çözümleri de sıralamak çok zor değil. Ama bunları uygulamak, özlenen o birliği kurmak bugün bu haliyle zor görülüyor. Ama en acısı da bu durum böyle giderse, devletin asimilasyoncu çabalarıyla bizi yok etmesi konusunda bizler kendi kendimizi düşmanı olarak onunla yarışacağız. Devletle birlikte, devletin Diyaneti'yle birlikte, tam zıttı gibi davranır görünüp aslında onlarla birlikte yol olarak yok edeceğiz bu güzelim inanç öğretisini.

Devamı Gelecek Sayıda:

BAŞSAĞLIĞI

Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Nadir Günday'ın babası

28 Ocak Pazar 2018

HASAN GÜNDAY

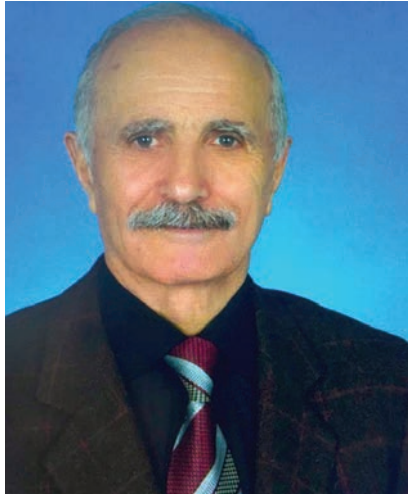
vefat etti. Merhuma allahtan rahmet, kederli ailesine, sevenlerine ve dostlarına başsağlığı dileriz.

DİVSIAD

Divriğili İşadamları Derneği Yönetim Kurulu Adına, Başkan
Niyazi Güneri

ACI KAYIBIMIZ

Hayatını toplumun refahı ve özgürlüğü için adayan, Hak Hukuk ve Adalet mücadelesinde,

28 Ocak Pazar 2018

HASAN GÜNDAY

abimizi, kardeşimizi ve yoldaşımızı kaybetmenin derin üzüntüsü içindeyiz.

Zeynel Asil, Veli Korkmaz, Şahin Küçük, Muharrem Yağbasan
Hasan Gürsoy, Mahmut Şengül, Hasan Şengül, İsmail Asil, Yahya Bayar

TOPLUM

Prof. Dr.
Gülümser Heper

hepergulumer@gmail.com

Atatürk ve Kadın

M. Kemal Atatürk'ün zihninde, sosyal hayatında, vatan savaşında, söylemlerinde kadın cinsini koyduğu pozisyon liderliği yanında insan Mustafa'yı çok iyi tanımlar. Bir insanın başta annesi olmak üzere etrafındaki kadınlarla olan ilişkisi varlığının tanımı değil midir? Hele bu insan bir toplumsal lider olarak çıkmışsa bu çok daha önemlidir. Dört kadınla evlenmiş, kız çocuklarına kadın kimliği veren, onları okula göndermeyen, kadınlara içinde yaşadığı toplumun değer yargılarıyla bakan bir insanın sağladığı toplumsal hakimiyet liderlik, kurmaya çalıştığı düzen ise devlet olamaz. Toplumun yarısını yok bilerek kurulacak bir düzen o toplumu devlet yapmayacağı gibi o kişiyi de lider yapmaz.

Atatürk Türk milletinin ihtiyaçlarından çıkmış bir değer adamıdır. Özünde insani değerler taşımayan, din temelli toplumun kadını yok bilen, kadınların çığlıklarını kulaklarını tıkayan düşünce sistematığıne savaş açmayan, anasının, bacasının, kız arkadaşının, komşu teyzesinin haklarını yok bilen birisi önce insan olamadığı için lider olamaz. Devrimci hiç olamaz...

Atatürk'ün kadınlara haklarını çok erkenden vererek onları sarstığı, yeni değerlerin oturmasında acele ettiği hep tartışılmıştır. Yapabilecekleri tek eleştiri de budur zati. Düşünün bir kez! Neden köleliği diğer toplumlardan çok daha önce sen yıkıyorsun diyecek kadar alçakça bir eleştiri bu! Ancak Atatürk'ün kadın mücadelesi nezaketle yapılan bir mücadeledir. Onun mücadelesi, kadını eğiterek, sosyal hayatın içerisine, üretime, fikir platformlarına hatta savaşın ortasına çekerek onun bizatihi kendi hak mücadelesine ve vatan mücadelesine zemin açmıştır.

Atatürk'ün kadını savaşın ortasına çekmesi işte tam da bu eleştiriye sözün ötesinde verdiği bir cevaptır. Adile Çavuşlar, Halime Çavuşlar, memleketin dört bir yanında başlayan işgalleri protesto etmek amacıyla mitingler düzenleyen kadınlar, üsteğmen rütbesine yükseltilen kara Fatmalar, binbaşı Ayşe hanımlar, onbaşı Halide hanımlar, Cephede çete savaşına katılan kadınlar, gerisinde mücadele eden Anadolu kadınları, kağınlarıyla cepheye erzak ve cephane taşıyan kadınlar, savaşa asker, öğretmen, hemşire, hastabakıcı, çamaşırcı olarak katılanlar, bu topyekûn savaşın isimsiz kahramanları olup, barışa giden yolda milli mücadelede baş tacı edilmişlerdir. Atamız onları savaşın tam ortasına çekmiştir zira o vatan mücadelesinde ateşin, topun, merminin, sefaletin, yokluğun, tecavüzün gerçekliğini hissetmeden birey olunamayacağını çok iyi bilmektedir.

Vatan mücadelesinde Türk kadınının yerini küçümsemenin haddi olmadığını da çok iyi bilmektedir. Mustafa Kemal Atatürk, "Dünyada hiçbir milletin kadını ben Anadolu kadınından daha fazla çalıştım, milletimi kurtuluş ve zaferle götürmekte Anadolu kadını kadar himmet gösterdim diyemez" sözleriyle Türk kadınına milli mücadelede verdiği değeri sözleriyle de ifade etmiştir. Türk kadını da milli mücadelede zaten kendine yakışanı yapmıştır. Vatan savaşını veren kadınlarımız da Atatürk'e hak ettiği değeri vermiştir. İşte tam bu nedenle günümüzde Atatürk'ün hakkını da ancak milli mücadele tarihini bilen, eğitilmiş, kültürlü, özgür, ülkesinden ve dünyadan haberdar, vatan savaşına bedeniyle, fikirleriyle sakinmeden girebilecek bir kadın verebilir. Ancak ve ancak vatan kavgasına girebilecek kadın Atatürk Türkiye'sine evlat, ana ve lider olabilir. Yine işte o kadın kendini sınırlayan zincirleri kırıp, onu bağlayanlara kafa tutabilir. Kendi mücadelesini verebilecek kadını tasarlamak, verdiği mücadelenin özünü onun zihninde yerleştirmek, nezaketle yapılmış bir kadın hakları mücadelesidir. Mezheplerin gölgesinde değişen şeri kurallarla topluma hak hukuk adalet verilmesi de mümkün değildir. İşte o, bu aşamada laiklik dışında bir çözümün olmayacağını gayet iyi farkındadır. Atatürk bu nedenle o günün dünyasına uyarlanan çağdaş bir hukuk sistemiyle şeri kuralların pençesinden kadını söküp gün ışığına çıkartmıştır.

Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti kurucu kadrosu için kadın hakları çağdaşlaşmanın ölçüsü olarak kabul edilmiştir. Çağdaşlaşmanın kriterleri içerisinde temsil eden kadın şekil ve konumdan ibaret bir kadın değildir elbette. Her şeyden öte özgür bir kadındır. Devrim tarihlerindeki özgürlük tanımına uygundur. Ortaçağ ilişkilerinden, şekilden ve zihinsel baskısından kurtulmuştur. Süs ve şekil olmak için değil örnek olmak için oradadır. Özgürlük adı altında Ortaçağ dinciliğine, tarikatlara, cemaatlara, etnik kimlikçilere, softalara, hainlere, kadını köleleştirenlere, neoliberalizme hizmet eden modern ümmetçilere hizmet etmez. Kadının özgürlüğünü türban özgürlüğünde tanımlamak emperyalizmin özgürlük tanımına ne kadar da yakışmaktadır.

Divriği Gazetesi Banka Hesap Bilgileri

Yahya Kemal Bayar adına

IBAN:TR66 0006 7010 0000 0091 1860 88

POSTA ÇEKİ HESABI: SADET BAYAR:09548784

‘MENGÜCEKLER’

DİVRİĞİ RESTORASYONUNUN TARİHSEL ÖNEMİ:

YİTİK ŞAHLARI TANITAN MİMARİ BELGELER

Necdet SAKAOĞLU

Divriği Mengüceklerini Anadolu beyliklerle Kemah- Erzincan kolundan ayıran durum, İslamî, Selçuklu ve Osmanlı kaynaklarında bu hükümetten ve meliklerinden söz edilmemesidir. Oysa bu kolun, Mengücek Gazi oğlu Emir İshak’tan sonra Abbasi halifelüğinden menşur almış 5 melik ve şahı vardır. Bıraktıkları şaheser ve eserlere karşın 7 asır boyunca unutulmaları şaşırtıcıdır. Yeniden tanınmaları 19. yy sonu, 20. yüzyıl başında, Alman ve İngiliz doğubilimcilerin, yazıtlara ve madeni paralara dayalı incelemelerinin sonucudur. Divriği yazıtlarında ve birkaç bakır sikkedeki ad ve unvanlar, bu kolu kanıtlasa da kitabî bilgi ve belge yokluğundan hükümlerliliği 100 yıldan fazla süren Divriği Mengücekleri Anadolu tarihinin gizemli bir gerçeğidir.

Mengüceklerin kapanışını izleyen asırlarda Divriği’ye egemen olan uygarlıkların (Selçuklu, İlhanlı, Memlûk ve Osmanlı) aydınları, Bugüne oranla daha görkemli-donanımlı ve işlevsel durumdaki Mengücek anıtları karşısında neden sessiz kalmışlardır? Veya, O yüzyılların, belgeleri, kitapları, yok edilmiş olabilir mi? Örneğin 1529da Tapu tahriri yapan Osmanlı il yazıcıları, Turan Melek Dârüşşîfa vakfı için “Çerakise (Memlûk) yönetiminde zâyi edildiği” notu koymaları ilginçtir. **Sonuç:** Keykâvus’u, Keykubad’ı kıskandıracak anıt yapıları, Divriği’de kazandıran kasaba lordu düzeyindeki meliklerin yaptırabilmesi, finans, sanatkar, inşaat...düşünüldüğünde açıklanmaz. Ahmed Şah ve Turan Melek’in, olağanüstü başarılarını açıklamak zordur.

Tarih Asya kökenli Mengücekoğullarının bilinen tarihine gelince: Hanedanın ataları, Mengücek Gazi ile oğlu Emir İshak’a, 1070 lerden 1040’lara uzanan “meğâzi”(İslâm fetihleri) anlatılarında, Süryani, Ermeni Selçuklu kaynaklarında kimi atıflar vardır. Bu baba oğul, önce sarp Kemah kalesinde tutunarak Erzincan’ı, Köğonya (Şebinkarahisar)’ı, Divriği’yi belki Çemişkezek’i de alarak bir emirlik kurmuşlar. Mengücek Gâzi, “Artuk” ve “Saltuk” gibi Turanî bir kimlikli. Mumyası, Kemah’taki kümbetinde bir câmekân içinde bugün de görülebiliyor. Kimi savaşlarında adı geçen oğlu İshak’ınsa mezarı bile bilinmiyor.

Gazi Mengücek’le oğlu Emir İshak’ın adlarını veren eski ve yegane taş yazıt, 4. kuşak torun Şahin Şah’ın Divriği’deki 1196 tarihli

Ahmed Şah Ulucamii’ne yapılışından üç asır sonra, Kanunî Sultan Süleyman (1520-1566) döneminde bir minare eklenmesi (1525), minareye ve kaidesine konan kitabelerde Sultan Süleyman’ın, “el-Melik el-Muzaffer Ahmed Şah bin Süleyman Şah”öykünmeli: “el-Melik el-Muzaffer Sultan Şah Süleyman ibn el-Melik el-merhum Sultan Şah Selim Han” olarak anılması da ilginçtir.

kümbetinin baş bağındadır. Sekizgen cepheyi kuşatan bu yazıtta: “Alp/ Kutluğ/ Uluğ/ Hümayûn, Ceboga (Yabgu?) Tuğrul Tekin Şahin Şah” unvan ve lakaplarını “-bin Süleyman bin Emir İshak bin Şehit-Gazi Mengücek” künyesi okunuyor. İshak’ın oğullarından Süleyman, Divriği’deki kolunun atası, buradaki melikliğin de en erken 1140’larda başladığı sanılıyor. Bu kol, babadan oğla: Süleyman- Şahin Şah- II. Süleyman Şah- Melik Ahmed Şah - Melik Müeyyed Sâlih olmak üzere 5 kuşaktır. Bu adlar kuşkuyla açık bırakmadan, Şahin Şah Türbesi, Ahmed Şah Camii ve Melik Salih Arslan Burcu kitabeleriyle belgeleniyor. Hanedanın Erzincan-Kemah kolunun, İshak oğlu Mahmud’la Erzincan’da başladığını, Mahmud’un yerini 1142’de Divriği’deki kardeşi Dâvud’un aldığını Süryani Mihael ve Abu’l-Farac yazarıy. Buna karşılık, Divriği’nin ilk meliki, İshak’ın oğlu, Kale Camiini yaptıran Süleyman’dır. Cami kitabesi bunu kanıtlıyor. Buna göre oğlu Şahin Şah da 2. meliktir. Divriği Kalesi Arslanburç’undaki kitabedeki “Mefhar-ı Âl-i Mengücek” H.651 (1252) ibaresi ise Divriği’deki hanedanın, Erzincan- Kemah kolunun kapanışından (1228) sonra, 5. kuşaktan Melik Müeyyed Sâlih’le devam ettiği belgelidir. Aile, yerel egemenliklerini daha bir süre korumuş olabilir.14. yüzyıl belgelerindeki - İzzü’l-emîrû’l-kebîr” “nâzir umûr’l-devle” “müdebberû’l-umûr’l-memâlik” tanımlamaları sonraki bireyleri işaret ediyor olabilir.

Baybars, Abu’l-Farac, İbn Bibi tarihlerinde: 1277 de bir süvari ordusuyla Erzincan – Malatya yolundan Elbistan’a yürüyen Abaka Han’ın, ansızın uğradığı Divriği’de, huzuruna silahlı gelen bir kişiyi idam ettirmesi düşündürücüdür. Bu belki Melik Sâlih veya ardılıydı. Abaka, kendisini hediyelerle karşılayan kent halkına gösterdiği hoşgörüyü, “ ok yay ve kılıç kuşanmış olarak kaleden inen gelen kişiyi göstermeyerek idam ettirmiş. Kale surlarının da yerle bir edilmesini buyurmuş. Bu gelen, kendisini Abaka’yla eşit görerek resmi karşılama yapmak isteyen Melik Sâlih veya ardılı idi.

Divriği Mengücek Melikleri Tarihlerde Neden Yok?

İbn Bibi, El-Evâmirü’l- Alâ’iye fi’l-umûri’l-Ala’iye (Selçuknâme) de Divriği’yi : “Yüceliğinin heybetinden kaplanların kartalların, hatta ayın, güneşin üzerinden uçmaya geçmeye cesaret edemedikleri yalçınların kuytağınaki yer” diye tanımlıyor. Kale camiine bezemeli ve kitabeli bir cephe ekleten, kendisi için kurgan tipi türbe yaptırtan Şahin Şah, torunu Ahmed Şah’la Behram Şah kızı Melike Turan Melek’in Mescid-i Câmii ve Dârüşşîfası, Ahmed Şah kalesi, oğlu Melik Salih’in, Arslanburç’u, haciplerin, kümbetleri, Divriği’de 1150-1250ler arasında yaşanmış ayrıcalıklı bir süreçtir. 15. Yüzyılda Mısır Memlûk Sultanlarının sınırlarında olan Divriği’de Mengücek eserleri ne durumda idi, bilmiyoruz. Osmanlı arşivlerinde Divriğiyle ilgili en eski kayıt, H. 925 (M.1519) tarihli Atık/Köhne tahrir defterdir. Bu ve sonraki tahrir defterleriyle vakıf belgelerinde kale, cami ve darüşşîfa... adları geçse de vakıf kurucularının emir, melik, hacib lakaplarıyla ama sıradan kişiler gibi

yazılmıştır Bu bir bilgisizlik değil kimlik karartmadır.

Ahmed Şah Ulucamii’ne yapılışından üç asır sonra, Kanunî Sultan Süleyman (1520-1566) döneminde bir minare eklenmesi (1525), minareye ve kaidesine konan kitabelerde Sultan Süleyman’ın, “el-Melik el-Muzaffer Ahmed Şah bin Süleyman Şah”öykünmeli: “el-Melik el-Muzaffer Sultan Şah Süleyman ibn el-Melik el-merhum Sultan Şah Selim Han” olarak anılması da ilginçtir. 17. yüzyıla gelindiğinde, Kâtip Çelebi’nin Cihannüma, Evliya Çelebi’nin Seyahatnâme’de adlı eserlerinde Divriği’deki eserler tanıtılırken Mengücek şahları anılmamıştır. Kâtip Çelebi, Ulucaminin” bânisi “Âl-i Selçuk’dan Sultan Alâeddin’dır. Ahmed Paşa (?) Camii Bursa’nın Ulucamii tarzındadır” diyor. Evliyâ Çelebi ise dinlediklerini, Divriği’yi gezmiş görmüş gibi anlatmış ama o da Mengücek şahlarını değil, ilk İslâm mücahitlerini anmıştır.. Gezgin Divriği’ye gitse,Ulucami’yi, Dârüşşîfâ’yı, Arslanburç’u, kümbetleri..görecek, tac kapılara hayran kalacak, kitabeleri okuyacak, Behram Şah kızı Melike Turan Melek’i, Süleyman Şah oğlu Melik Ahmed Şah’ı övgüyle anacaktı.Oysa şöyle yazmış: “Ulucaminin üç kapısı ve bir minaresi vardır. Bânisi Âl-i Selçuk’dan Sultan Alâeddin’dır. Divârında tarih ve evkafı tahrir olunmuştur” Yuvan Tarihi’nden (?) alıntıyla da Divriği’nin kurucusu Hz. Süleyman’dır diyerek masal anlatmış.

O yüzyılın başka bir kaynağı, Hüseyin Hezârîfen’in (öl.1691) Tenkihü’t-Tevârih’inde, de Selçuklu, Danişmendli ve diğer Anadolu beylikleri tanıtılırken Mengüceklere yer verilmemiş. Bir istisna, Lütfullahoğlu Müneccimbaşı Ahmed’in (öl.1702) Arapça eseri Camiü’l-düvel’dir. (Türkçesi:Sahayifü’l-ahbâr).Bu kaynakta da Erzincan Kemah Mengücekleri özetlenmiş, ama Divriği kolu anılmamıştır. Yerli aydınlardan Divriği tarihini araştıran Kâzım Erçoklu (ö.1974) okuyup incelediklerine ve eski yaşlılardan dinlediklerine dayanarak bize “Mengücek sülâlesinin Divriği şubesi yakın vakitlere kadar tarihçilerce katıyen malum değildi. Bazı meskûkât (paralar) ve kitâbeleri sâyesinde bir dereceye kadar meliklerin silsilenameleri açıklığa kavuşmuştur” demişti.

Yitik Hanedanı Keşfeden Doğu-bilimciler

Divriği’deki şaheserleri yaptıran meliklerin Mengücek soylu oluşunu, yapı kitabelerine dayanarak tanıtan Avrupalı doğu-bilimciler sırasıyla: **M.F. Grenard, (1901), Clement Huart, (1901,1910,1911 Vital Cuinert (1892), Stanley Lane Poole (1893), M. Th. Houtsma (1904), Max van Berchem (1910) en son Albert Gabriel (1934) dir.** Arkeolog Stanley Lane Poole’ün Halil Edhem (Eldem) Bey tarafından eklemelerle Türkçeye çevrilerek 1927de yayımlanan Düvel-i İslâmiye adlı eserindeki Divriği Mengücekleri bölümü, Arap harfleriyle Türkçe ilk yayındır. Houtsma’nın 1904’te “Dynaſtie des Benu Mengucek” başlığıyla Revue Orientale’de, 1936da “Mangudjak” başlığıyla İslâm Ansiklopedisi’nde çıkan iki makalesi vardır. İsviçreli Van Berchem’le Halil Edhem Bey’in

ortak eseri, 1910 Kahire’de yayımlanan Corpus Inscriptionum Arabicarum (Arapça Kitabeler Külliyyatı),eserinin 3. cildinde Divriği Mengüceklerine, eserlerine ve kitabelere yer verilmiştir. 1930larda Divriği’deki eserleri inceleyerek planlarını çizen, fotoğraflar çeken, arkeolog mimar Albert Gabriel’dır. Monuments turcs d’Anatolie (1931-1934) adlı eserinin 2. cildinde Ahmed Şa Turan Melek külliyesiyle diğer Mengücek eserlerini tanıtip fotoğraflamıştır. Bu ilk tanıtımlara, Türk dünyasından Ahmed Tevhid, İsmail Galib, Behzat Butak da Divriği şahlarının sikkelerini tanıtarak katkıda bulunmuşlardır. Sonuçta, 1890 -1940 arasındaki Mengüceklerin ve eserlerinin bilim dünyasınca tanınmasının başlangıcıdır.

UNESCO’nun 1985’te dünya genelinde oluşturduğu ilk tabiat ve kültür mirası listesinde Türkiye’den seçilen 3 eserden biri, Ahmed Şah’la kuzeni Turan Melek’in yaptırdıkları Ulucami ve Darüşşîfa olmuş; eser, cennet imgelerini çağrıştıran bezemeleri, taç kapıları ve özgün mimarisıyla Türk-İslâm sanatının başyapıtı olarak tescil edilmişti. Ama daha istisnai değerleri vurgulanmamıştı: 1-Bu bütünselik eseri, Selçuklunun parlak çağında Konya sultanı değil, adı sanı bilinmeyen dağlar arasında, ulaşılmaz zor bir Divriği’de bir melik (prens) ile bir melike(prenses) yaptırmışlardır. 2-Her iki eserin taç kapıları, yapıların mimari özgünlüğünü aşan tekil-eşsiz birer yontu anıtidir. 3- Uygarlık âleminin mimari anıtları arasında, sağlık, iyilik, yardım çağrısı için, bir kadın adına yapılmış bundan daha anlamlı ve görkemli bir anıt kapı, şefkat evyanı yoktur. Bu belki o günkü aydınlığın, kadın değerine bir vurgusuydu. Bu evyan taç kapı ve arkasındaki eşsiz iç dünya, 1200’lü yıllarda kadına bakışın veya bir kadının mimariye bakışının dünya çapında bir şaheseridir. Kemerlerdeki kadın erkek büstleri de her ne kadar ay güneş simgeleri dense de ölçü ve konumları bir eşitliği yansıtır. Boyut, sanatsal zenginlik ve tekillik açısından Turan Melek Darüşşîfası taç kapısını aşan başka kadın anıt kapısı herhalde yoktur.

Taşınabilir Mengücek eserleri de zayı edilmiş, saklanabilen şah mahfilî panoları, kepenkler, şamdanlar, çini askı topu, rahleler, halı ve bayraklar, müze ve koleksiyonlardadır. Caminin vakfiyesi denen geçen asırlarda yazılmış noksan ve uydurma bir özettir.

Unvanlarıyla Divriği Mengücek Hanedanı Bireyleri

- Sa’id Şehid Gazi Emir MENGÜCEK Gazi?
- Emir İSHAK ?
- SÜLEYMAN (I) ?
- Alp Kutluğ Uluğ Hümayun Çeboga Tuğrul Tekin Mefhâr-ı –Âl-i Mengücek Emir Sipehsalar
- Seyfeddin ŞAHİN Şah ?
- SÜLEYMAN Şah (II) ?
- Hüsameddin AHMED Şah ?
- Mefhâr-ı Âl-i Mengücek Melik Müeyyed SALİH.
- Behram Şah kızı Melike TURAN MELEK
- Şahin Şah oğlu İSHAK
- Seyîidetü’l-mülk/SİTTİ Hatun
- TACÜLMÜLK Hatun

Unvanlarıyla Divriği Mengücek Hanedanı Bireyleri
Divriği Mengücek Eserlerinin Mimar ve Sanatkârlar:

- Kale Camii kapı süvesinde: Meragalı Üstad HASAN bin Pîruz Şahin Şah/Sitte Melik Türbesi sağ yan cepheydi: Meragalı TUTBEG ibn Behram (*)

- **Ahmed Şah Ulucamii Şah Kapısı alınılığında:**
Tiflisli (?) AHMED bin (İbrahim?)
- Ulucami minberinde, Şah Kapısındaki ad: Tiflisli AHMED bin İbrahim (**)
- **Ulucamide kubbesi batı kemerinin kilit taşında:**
Ahlatlı HURREMŞAH bin Muğîs
- Cami minberinin batı yüzündeki bir kuşakta: Kâtib MEHMED
- **Cami minberinin sağındaki duvarında sıva üstü yazı kuşağında:**
MEHMED bin Ahmed
- Ulucami minare seddesi berkitme örgüsünde: Kâtib İBRAHİM bin Ahmed
- **Dârüşşîfası evyanı duvarında tonozu yakın: Ahlatlı HURŞAD(?) yaptı (***)**
- Kible Kapısı kavsarısında(ithaf): cSultânü’l-azâm ALÂEDDİN KEYKUBAD

Divriği Mengücek eserleri
Ahmed Şah Kalesi kapılarında: Bâbü’l-mübârek
Kalede Hisar-Süleyman-Şahinşah

Camii: Mescidü’l-Mübârek Şahin Şah/ Sitti Melik’in Türbesi: Türbetü’l- Mübârek Mengücek veziri Kamereddin’in Türbesi: Emirü’l- Hâcib KAMEREDDİN
Kemankes’te Hacıb (vezir) kümbeti: Hâcib SIRACEDDİN Dendâr Kabri Ahmed Şah Ulucami Kible ve Çıkış kapılarında: Mescidü’l-Câmi **Ahmed Şah Camii minberinin mihraba bakan yüzünde: Minberü’l -Mübârek**
Melike Turan Melek Dârüşşîfası tac kapısı alınılığında: Dârüşşîfâi’l –Mübârek.
Kalede Arslanburç denen çift aslan yontulu ahmedekte: Hâze’l-burç (**)**
Hamam-ı bâlá/Bekirçavuş hamamı harabesi: Kitabesizdir.
Cami ve Darüşşîfa ile çağdaş Hângâh harabesi: Ahi YUSUF
Eski çarşı yerinde bedesten harabesi: Kitabesizdir.
Külliyenin batısında dönemsel medrese kalıntısı: Sinaniye (kitabesizdir)
Çaltı Köyünde harap kervansaray: Han-ı Burma (kitabesizdir)
Murçinge Çayı köprüsü: Handere Köprüsü (kitabesizdir)
Çaltı Çayı Köprüsü: Kız Köprüsü (kitabesizdir)
Tuğut Camii: (Kitabesizdir)

(*) **Bu önemli kitabe, 2008’deki temizleme operasyonunda silinmiştir.**

(**) **Minberdeki imzayla aynı. Bu Tiflisli İbrahim oğlu Ahmed, adı Şah kapısına ve minbere yazıldığına göre caminin mimarıydı.**

(***) **Camideki Hürremşah ‘la Darüşşîfadaki Hurşâd ayrı ustalardır.**

(****) **kalelerinin, ahmedek / yoğunburç denen başburçları, şeref ve seyir kuleleriydi. Mengücek kalesindeki çift aslan yontulu Arslanburç, işlevine uygun mimaride bir savunma anıtı, Anadolu Türk kalelerinde de ikinci bir örneği yoktur. 7 Ekim 1252 tarihli kitabesinde, Ahmed Şah oğlu Melik Müeyyed Salih “Mengücek soyunun övüncü” olarak nitelenmiştir.**

KÖY DAĞARCIĞI
Hazırlayan: Saadet BAYAR
0532 327 19 58-bayarsadet@gmail.com
www.divrigi.com.tr
divrigigazetesi@gmail.com

Bu sayfada yayımlanmasını istediğiniz, değerli bulduğunuz, şiir, fotoğraf gibi belgeleri bizlere ulaştırabilirsiniz bu sayfada yayımlanır.

KISSADAN HİSSELER

Hazırlayan: Ali Adil Atalay (Vaktidolu)

“Dert gezer derman gezer itikattadır nazar”

BEN BEKTEŞ OĞLU
BEKTAŞ’IM
“Dert gezer derman gezer itikattadır nazar”

Yirminci yüz yılın ortasında yaşayan Malatya’nın Kara Höyük köyünden Bektaş oğlu Bektaş ile çok sohbetlerimiz oldu. Her Cuma günleri Yazıhanemize gelir sohbet ederiz, akşam giderken pazarda satacağı ufak tefek malzemesini alır giderdi. Yılın belli günlerinde Hızır cemine, Sultan Nevruz cemine gelirdi. Sultan Nevruz cemine camin yanına oturur bir ara “Ali’m, şimdi Şah’ı Mardan Ali doğdu gelin bakın gökyüzünde bir pare bulut yok” derdi. Ümmül Kitap idi ezberi kuvvetli idi hangi taşı kaldırsan onun altında mevcuttu, birkaç sohbetini onun ağzından anlatacağım. “Ali’m kaysı çekirdeği toplardım bir köye gittim, o köyde iyi karşılanamadım,

belki noksanlık bendedir âma canım ısınmadı halkına, konuşmaları dedi kodu idi üzüldüm, ismimi sordular Bektaş demeden çekindim, ismim Mehmet dedim o gece rüyam-da sabaha kadar beni dövdüler ismin Bektaş mı? Mehmet mi? diye uyandım ki hamur gibi olmuşum, sabah kalktım sokağa çıktım deli gibi, “Bektaş oğlu Bektaş’ım, Bektaş oğlu Bektaş’ım” diye bütün mahalleyi dolandım durdum. Gene bir gün bir köye çekirdek almaya gideceğim, bana “sakın oraya gitme orası Purut’tur” dediler. Ben de “çekirdek alacağım, Purut’tan bana ne bulaşacak” dedim gittim. Yaşlı kişiler var idi onlarla sohbetler ettik, akşam köyün eli iş tutanları hep birden yoldan aşağı gelince sordum “bunlar hepsi aynı anda geldiler nerden gelirler” dedim. Dediler ki “biz bu köyde imece usulü çalışırız. Bu gün ekin biçmeden geliyorlar. İlk

köyümüzün yetimlerinin öksüzlerinin ekinini biçerler, ondan sonra hangi tarla kaç kişi ile biterse o şekilde sıra ile biçilir.” Biraz daha sohbet koyulaştı. Yetim çocukların evlenmesinden tut geçiminin sağlanmasına kadar yardım etmeleri beni aldı götürdü. Dedim “eğer Purut’luk bu ise ben hemen Purut’um tam benim düşüncem tam benim inancım, tam benim felsefem.” Bir akşamüzeri Kapalı çarşı da elbise satan Turan Kaplan ile bizi Kanarya’da evine çağırdı Hamlıktan çıkmış hastalanmış, yani hasa geçmiş, gittik hal hatır sorduk, göbekten yukarıyı soydu. Baktık ki tek bir tike eti kalmamış, bir iskeleti kalmış dedi ki: “Ali’m bu dünyadan aldıklarımı tırnaklarımın arasından süzdüler ve bana seni alacağız Sibirya’dan doğacaksın dediler” dedi. “Orayı da sordum çok uzak ve çok soğuk bir memleket imiş”

dedi. Özüm de ona dedim “Bektaş Baba Sibirya bir memlekettir. Bir vücut on sekiz bin âlemdir, siz burada Sibirya gibi bir vücuttan doğacaksınız” dedim. O da “sen diyorsan o doğrudur” dedi. Bu kıssadan hisse alanın demine Hü...

Bu dünyada aldığımı iligimden süzdüler Üçyüz altmış altı damarımı gezdiler Sibiryadan doğacaksın dediler Vaktidolu soğuk vücut Sibirya

ŞİİR

Avukat İsmail Hakkı Karaca’nın Babası, Mehmet Karaca’nın şiiri 5 Mart 1973 yılında, Alevilerin çıkardığı Gerçekler Dergisi’nde yayımlandı.
Gerçekler Dergisi Yazarlarından Mehmet Yaman Dede Mehmet Karaca ile kısa bir söyleşi de yapmış.
Mehmet Karaca bu söyleşide Divriği’yi cennet gibi, ana gibi, hür ve özgür bir yer olarak tarif etmiş.
Söyleşinin yapıldığı 1973 yılında Divriği’nin nüfusunun 250 bin olduğu, bu nüfusun 50 bininin Divriği’de geri kalan 2 yüz bini ise gurbette olduğu notu var. Mehmet Karaca’ya allahtan rahmet dileriz.

Madeninle şan vermişsin Divriği
Fabrikalar işler senin eserin
Sanayiye can vermişsin Divriği
Usta demir döğer senin eserin

Türk milleti sanatına özenir
Çalışırsa elbetteki kazanır
Demiryolu her tarafa uzanır
Trenler işliyor senin eserin

Naci Demirağ’ın kaydadı coştı
Nuri Demirağ’ın okullar açtı
Suların kesildi mevsmin geçti
Bahçelerin gazel oldu Divriği

Divriği’ye bir fabrika yapalar
Evlatları öz yurduna tapalar
Köylü bahçesinde bostan çapalar
Elindeki kazma senin eserin

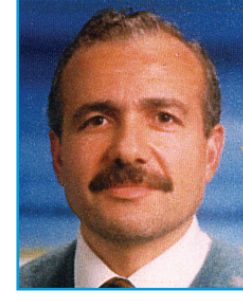
Ata binmiş dizgin ile yediyor
Çoban yaylasında koyun güdüyor
Mehmetçik askerde talim ediyor
Elindeki tüfek senin eserin

Köylerin dağınık madenin çoktur
Seni şeneltecek bir dostun yoktur
Hastalığın işsizlik anlamaz doktor
Anlayıp yaranı sarsam Divriği

İnsan oğlu semalara uçuyor
Anahtarla kapıları açıyor
Çiftçi tarlasında ekin ekiyor
Tırpanı orağı senin eserin

Demirle olmayan bir eser yoktur
Divriği’nin derdi herkesden çoktur
Sana ne söylesem yerinde, haktır
Traktör çift sürer senin eserin

Çalışır çabalar eylemez pazar
Her tarafın maden,değmesin nazar
Hakkında düşünüp destanlar yazar
Mehmet Karaca’da senin eserin

İsmail Çınar

cinar-i@hotmail.com

Solaçık

Ayıplarla Yaşamak!

Gün geçmiyor ki bir ayıp haberi duyalım. Son yıllarda oldukça artan bu olaylar her gün bir medya kuruluşunda (elbette yandaş olmayan) haber oluyor. Ağırlıklı olarak çocuk taciz ve tecavüz ayıplarına bir yenisi eklenerek hamile çocuk vakalarının hızla artması dikkat çeker olmuştur. Küçük çekmece Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma hastanesinde yaşanan ve 19 Ocak 2018 tarihli Hürriyet gazetesinde Dinçer Gökçe’nin haberine göre; son 5 ay içerisinde hastaneye,250 hamile çocuk başvurmuş. Hastanede Sosyal Hizmet uzmanı olarak çalışan İclal N. ‘nin özel ve yoğun çabaları sonucu kamuoyuna yansımış oldu. Görevli memur İclal N. Gazeteye verdiği röportajda şöyle diyor: “5 ay 9 günlük süreçte hastaneye gelen 18 yaşın altındaki hamile çocuk sayısı 250 civarında. Bu çocuklardan 115’i için emniyete bildirimin yapılmadığını tespit ettim. Diğer çocuklar için bildirim yapılmış. 115 çocuk ile ilgili emniyet birimine bildirim yapılmadığı gibi hastane polisinin protokol defterinde de kayıtları yok. Yaptığım tespiti tutanak altına alarak başhekim yardımcısı A. A.’ya bildirdim. Tutanağın tarihi 12 Haziran 2017. Ancak bu tutanak ile ilgili bir işlem yapılmadı. En son, dilekçe ile başvuruda bulundum. 15 gün içinde dilekçeye yanıt verilmesi gerekirken yine yanıt gelmedi. 29 Eylül günü başhekim yardımcısı A.A.’nın odasına giderek sözlü olarak da dilekçenin akıbetini sordum. Bu görüşmeden 3 gün sonra görev yerim değişti. Hastane binasının dışında Sefaköy’de bulunan Toplum Ruh Sağlığı Merkezi’nde görevlendirildim” diyor.

Görülüyor ki, ortada, görevini yapmayarak kötüye kullanma suçu var. Bu suçu işleyen hastane yetkilileridir. Çok vahim bir sosyal sorun ortaya çıkmıştır. Görevliler bu sorunun çözümü yolunda girişimlerde bulunmaları gerekirken, aksine olayları kapatmak istemiş ve görevi ihmal suçu işlemişlerdir. Yaptıkları davranışın bir suç olduğunu mutlaka biliyorlardır. O zaman şunu görebiliriz; bu görevliler kendi amirlerine (bakanlık, valilik vb.) durumu arz ettiklerini düşünüyorum. Onlara sormadan bilerek böyle bir kusur işlemeleri mümkün gözüküyor. Eğer öyle olsaydı, ihmali olanları, bakanlık yetkilileri ilk iş olarak “soruşturmanın selameti için” görevlerinden uzaklaştırırlardı. Böyle bir gelişme olmadığına göre, bu suçu işleyenlerin daha yetkili suç ortakları var demektir.

Peki, bunlar kimdir dersiniz? Bunlar, 45 çocuğa tecavüzün yapıldığı bir vakıf için, “bir sefer yapılan bir olaydan (tacizi kast ederek) bir vakfı karalamak yanlış olur” diyen anlayışlardır. Kastamonu, Artvin, Balıkesir, Rize, Sinop, Karaman ve daha birçok ilde yaşanan çocuk taciz ve tecavüzçülerinin üzerine gitmeyen, yeterli cezayı vermeyen, bunları toplum nezdinde teşhir etmeyen anlayışa sahip olanlar bu olayın suç ortaklarıdır. Görevleri, toplum adına, denetleyici, gözetleyici ve kamuoyu oluşturmak olan basın böyle bir sosyal yarayı görmezden gelen medya kuruluşları da bu suçun ortaklarıdır. Bir suçlu daha var ki o da; bunca çirkin, ahlaksız, aşağılık ayıplı olaylar karşısında sesini çıkarmayan halktır. Toplum artık öylesine kanıksadı ki, ayıplarla yaşamayı adeta kanıksadı. Peki, çözüm nemi diyorsunuz? Çözüm; Milli eğitim bakanlığı, eğitim ve öğretimde müfredatında, öğrencilerin, dürüst, ahlaki, eline-beline-diline sahip olacakları bir nesil yetiştirecek bir eğitim programı konmasıdır. Din tacirliği yapmayacak, çalmayacak çırpımayacak bir nesil yetiştirecek bir program konmasıdır. Haksızlığa ve zulme karşı direnmeyi öğretecek bir program konmasıdır. İnsan haklarının evrensel değerlerini içselleştirecek bir program konmasıdır. Dayanışmayı, paylaşmayı, doğayı, çevreyi, korumak zorunda olduklarını öğretecek bir program konmasıdır. Tüm dünya insanlarına bir nazardan bakmayı kardeşçe barış içinde yaşayabilmesinin kurallarını benimsetecek bir milli eğitim programı ile ancak çözüm sağlanır. Yani çözüm, evrensel değerleri içselleştirmiş ahlaklı bir toplum yapısı oluşturmaktan geçiyor. Ayıplardan kurtularak, onurlu ve şerefli bir yaşam dileklerimizle.

Yeni Sivas Tur

Divriği’ye Gitmek Artık Çok Kolay

Ankara 0312 364 99 91
İstanbul 0212 658 08 21
Sivas 0346 226 18 64
Divriği 0346 418 24 27
Kangal 0346 457 24 11
Zara 0346 816 44 72
İmranlı 0346 861 26 40
Çetinkaya 0346 477 61 75
Hafik 0346 841 25 49
Ulaş 0346 781 25 80

Divriğililerin Öz Malı

www.yenisivasturizm.com

ACI KAYIBIMIZ

Demokrasi, barış ve kardeşlik uğruna yaşadı. CHP Avcılar İlçesi’nin sevilen simalarından, abimiz

HÜSEYİN ŞAHİN’i

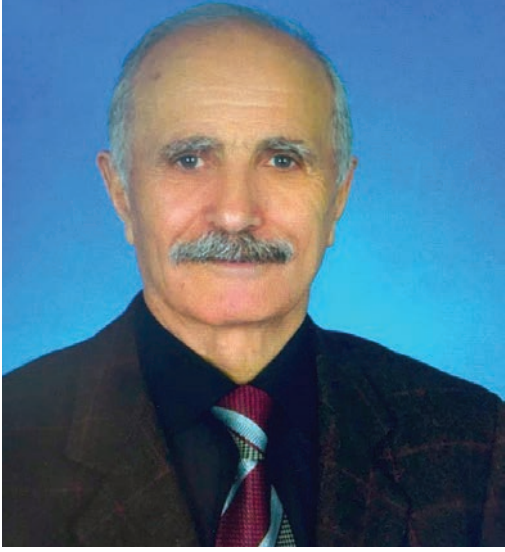
kaybetmenin acısını yaşıyoruz. Ailesine, akrabalarına ve yoldaşlarına başsağlığı dileriz.

Şahin Küçük, Muharrem Yağbasan, Celal Yılmaz, Sefer Kocakaya, Haydar Emre, Yahya Kemal Bayar

TEŞEKKÜR

Aile büyüğümüz, Çınarımız, Babamız
Hasan Günday'ın

28 Ocak 2018 Pazar

rahatsızlığı ve vefatı dolayısıyla, gerek hastane sürecinde, gerekse babamızı kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşadığımız en acı günümüzde yanımızda olan, cenaze merasimimize katılan, telefon ve mesajla acımıza ortak olan, tüm dost ve akrabalarımıza, ilk günden itibaren bizi hiç yalnız bırakmayan bizimle birlikte köye kadar gelerek yanımızda olan başta

**Sarıyer Belediye Başkanımız Sayın Şükrü Genç'e,
Avcılar Belediye Başkanımız Sayın Dr. Handan Toprak'a,
Divriği Belediye Başkanımız Sayın Hakan Gök'e,**

Sarıyer Başkan Yardımcıları ve Meclis Üyelerine, Sivil Toplum Kuruluşlarına, Parti İlçe Başkanı ve Yöneticilerine, tüm basın kuruluşlarına en içten duygularıyla teşekkür ederim.

Günday Ailesi Adına
NADİR GÜNDAY

**Süleyman
Zaman**

sulzam1956@hotmail.com

Zamane Köşesi

Yerel ve Evrensel

Evrenselliği anlayabilmek için, yerelliği bilmemiz gerekmektedir. Yerel, Yer'den gelmektedir. Yer, bir kimsenin veya bir nesnenin kapladığı alan, saha veya mekân demektir.

Makro evrende her nesnenin bir hacmi ve kapladığı bir alan vardır. O, alan, o nesnenin yerelidir. Var olan her nesne bu anlamda kapsadığı alan da kendisini geleceğe taşımak ve yaşamda kalmak için mücadele eder. Bu anlamda da çevresiyle bağlar kurar ve böylece hem kendisi olurken hem de çevresiyle de bağıntı içinde olur. Çevre de başka çevrelerle ilintilidir ve bu olgu zincirleme birbirini taamlar. Böylece her nesne hem kendisi ve hem de başkasıdır. Her nesne, kapsadığı alanın özelliklerine ve koşullarına uyum sağlayarak varlığını sürdürebilir. Yerellik de budur.

Bu bağlamda, bir nesnenin, bir cismin bulunmuş olduğu alana, araziye, bölgeye vs. göre konumlanması, oranın özelliklerine uyum sağlaması veya uyum sağlamaya çalışması yerelliği tanımlar.

En son tahlil de yerel "ben"dir... Her "nesnenin" kendi varlığı da yereldir.

Yerel bir anlamda nesnelleşme, bedenleşme de demektir. Nesnelleşme, bir varlığın gizil konumdayken, doğa da açığa çıkması, görünür olmasıdır. Böylece, gizlilik, genel içinde yitme. Nesnellik, genelden özele çıkmak ve bedenleşmektir. Bu anlamda her bedenleşen şey bir yer kapsar ve bir mekân oluşturur. Evrensellik ise yerelliğin karşıtıdır. Var olan tüm nesnelerin ve potansiyel (gizil konum da bulunan, nötr konumda olan ve potansiyellik taşıyan) nesnelerin toplamını kapsar. Bu anlamda her yerel evrenselliğin içinde yer alır. Yerel ve evrensel olan bir bütündür. Böylece evrensellik, illiyettik, bağıntılılık ve sonsuz ilişkiler toplamıdır. Bunları birbirinden

ayrımak, bütünselliği anlayamamaktır. Hermes'in dediği gibi "her şey her şeyin içindedir". İşte evrensellik budur. Bu anlamda, evrensellik içinde yerelliğe, yerellik içinde evrenselliğe ulaşmak ancak bilinçli bir insanın yapabileceği bir durumdur.

Özünde her yerel olan evrenseli oluşturur. Çünkü "bütün" dediğimiz olgu, sonsuz noktalardan var olmaktadır. Sonsuzca sonsuz noktalarla birleşerek, "bütünü" var kılmaktadır. O hâlde biri diğerinden ayrılmaz. Üretilen, var edilen, var olan her şey, bütüne karışır. Parça-bütün ilişkisi, yerel -evrensel ilişkisiyle aynıdır. Çünkü her varolan bütüne katılır ve bütün evrenselidir. Kültürde de bu böyledir. Bir insanın ürettiği her şey aynı zaman da evrenseli içerir. Demek ki, "yerel kültür" aynı zamanda evrensel kültürün bir parçasıdır. Bu durumda milyarlarca insanın ürettiği her değer, evrensel yapı içinde bir karşılık bulur. Toplumda karşılık bulan her değer de, insanlarla buluşur. Bu buluşma o değeri evrensel kılar. Her evrensel değer, tüm insanlığın ortak değerini oluşturur. Söz konusu "ortak değerler" aynı zamanda evrensel ilkelere dönüşür ve bu da tüm insanlığın yararlandığı veya etkilendiği değerleri var kılar.

Tek tek insanların, insanlığın tarihsel süreç içinde varlaştırdığı ve binlerce yılların birikimiyle oluşturduğu insanlığın ortak değerlerini savunması ve ona sahip çıkması, o insanı evrensel değerlerle buluşturur. Bu donanımı edinmiş olan bir insan, yerel olanla, evrensel olanı birleştirir. İnsanın "insanlaşması" bu bağı kurmakla olur.

Yerelden evrenselliği yaşayan, evrensel olanı yerel olanda yaşatan ve yaşatmaya çalışan bilinçler, olguları ve olayları gerçekçi olarak algılayan bilinçlerdir. Dünyada, insanı insanlaştıran her etik davranış ve güzel değer bu tür insanların çoğalmasıyla artacaktır.

KONGRE İLANI

Divriği Susuzlar Köyü Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Derneğimizin Olağan Genel Kurulu **25 Şubat 2018 Pazar Günü saat 12 de Divriği Kültür Derneği Toplantı Salonu. İstiklal Cad. No: 166/37 Kat 2 Beyoğlu/İstanbul** adresinde bulunan dernek merkezinde yapılacaktır. Çoğunluk sağlanamadığı takdirde kongre 4 Mart 2018 tarihinde çoğunluk aranmaksızın aynı adreste ve saatte yapılacaktır. Dernek üyelerine duyurulur.

Genel Kurul Gündemi

- 1- Açılış ve yoklama
- 2- Başkanlık Divanı Seçimi
- 3- Saygı duruşu
- 4- Raporların Okunması
- a) Faaliyet Raporunun okunması ve onaylanması
- b) Denetleme Kurulu Raporunun okunması ve onaylanması
- c) Gelir-Gider Bütçesinin okunması ve onaylanması
- d) Tahmini Bütçenin okunması ve onaylanması
- 5- İnşaatın kat karşılığı (üst kat dubleks) verilerek yapılması için Özırat Yapı Tic. Ltd. Şti'ye verilmek üzere yönetim kuruluna tam yetki verilmesi
- 6- Seçimler
- 7- Dilek ve temenniler
- 8- Kapanış

KONGRE İLANI

Divriği Güneyevler Köyü Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Derneğimizin Olağan Genel Kurulu **11 Mart 2018 Pazar Günü saat 12 de Soğanlı Köprüyolu Cad. No: 9/3 Bahçelievler/İstanbul** adresinde bulunan dernek merkezinde yapılacaktır. Çoğunluk sağlanamadığı takdirde kongre 18 Mart 2018 tarihinde çoğunluk aranmaksızın aynı adreste ve saatte yapılacaktır. Dernek üyelerine duyurulur.

Genel Kurul Gündemi

- 1- Açılış ve yoklama
- 2- Başkanlık Divanı Seçimi
- 3- Saygı duruşu
- 4- Yönetim ve Denetim Kurulu Faaliyet Raporlarının okunması ve müzakeresi
- 5- Yönetim ve Denetleme Kurullarının ayrı ayrı ibrası
- 6- Tahmini bütçenin görüşülüp onaylanması
- 7- Dilek ve temenniler
- 8- Yeni Yönetim ve Denetleme Kurulu asil ve yedek üyelerinin seçimi
- 9- Kapanış

DİVRİĞİ GAZETESİ

Reklam ve aboneliklerle, duyarlı okurlarının desteği ve gücüyle yayın hayatında 11'inci yılı bitiriyor.

divrigigazetesi@gmail.com

bayarsadet@gmail.com

SAADET BAYAR: 0532 327 19 58

Altın da olsa kafes

KORUMA KAFESİ

UNESCO "Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü" koruması altında bulunan Divriği Darüşşifası Restorasyonu devam ediyor. Darüşşifa'ya sonradan eklenen kurşun çatı sisteminin sökülerek orijinal haline getirilmesi için demir iskeleler kuruldu. Darüşşifanın restorasyonu geçtiğimiz yıl, Başbakanlık, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Kültür Bakanlığı'nın ortak girişimi ile Kadioğlu Şirketi'ne verilmişti. Ziyarete kapatılan Divriği Darüşşifası Restorasyonunun ne zaman tamamlanacağı, ve ziyaretçi trafiğine açılacağı kesin olarak bilinmiyor.

BİLİM KURULU TOPLANDI

UNESCO korumasına 1985 yılında Türkiye'den ilk alınan eserlerden olan Divriği Darüşşifası restorasyonu devam ederken, Restorasyon Bilim Kurulu TAÇ Vakfı'nın düzenlediği toplantıda bir araya geldi. Bilim Kurulu'nda bulunan, Tarihçi Yazar Necdet Sakaoğlu, İTÜ Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Zeynep Ahunbay, İTÜ İnşaat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Alper İlki, İÜ Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ahmet Güleç, 27 Ocak Cumartesi Günü İstanbul TAÇ

Divriği Darüşşifası ve Ulucami restorasyonu TAÇ Vakfı'nın İstanbul'da düzenlediği toplantıda konuşuldu. Toplantıya Darüşşifa Restorasyon Bilim Kurulu Üyelerinden Tarihçi Yazar Necdet Sakaoğlu, İTÜ Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Zeynep

Vakfı'nda biraraya gelerek Restorasyon sürecini anlattılar. Bilim Kurulu'nda bulunan kişiler, uzun yıllar Darüşşifa üzerinde yaptıkları bilimsel mimari çalışmaları anlattılar. Bilim Kurulu Üyeleri, özellikle Divriği Ulucami ve Darüşşifası'nın zemin etüdü, nemlenme, tuzlanma ve duvarların bozulma süreçlerinin analiz raporlarını anlattılar.

Basri Hamulu okudu. Dünya Mirası Vakfı Başkanı Prof. Dr. Mahir Tevrüz, toplantıda yaptığı konuşmada, "UNESCO Koruması altında bulunan Divriği Külliyesi'nin uzun yıllar ziyaretçi trafiğine kapalı olması Divriği açısından hüznün verici bir durum. Biz bunun giderilmesi için önemli yazışmalar yaptık" dedi. Ertuğrul Günay yaptığı konuşmada, "Kültür Bakanlığı'ndan ayrıldığımın 4'üncü yılı. Bu 4 yıl içinde aklımdan çıkmayan bazı yerler var. Bunlardan birisi Divriği, diğeri de Nemrut. Divriği gerçekten çok özel bir yer. Göreve başladığım 2007'nin sonlarından itibaren Divriği benim ve hükümetin gündemine geldi. 1998'den 2008'e kadar Dünya Mirası olan Divriği Darüşşifası ve Hattuşa sayfası

neredeyse kapanmış, yani unutulmuş gibiydi. Divriği'ye gittim, eseri çıplak gözle gördüm. Daha sonra sergiler tanımlar safhası başladı. O günlerde dönemin Başbakanı Erdoğan' da Divriği Darüşşifası hakkında yakın bilgiye sahip oldu. Hatta Divriği'ye de gitti. Divriği Darüşşifası ne durumda diye takip ederken 2005'de Sivas Valiliği'nin kasasında hatırı sayılır belli bir bütçenin Darüşşifa için ayrıldığını, ancak harcanmadığını gördük. Bu bütçeye ilave bütçe de ekleyerek Şifahanenin etrafındaki

yapılaşmaları istimlak ederek temizledik. Şifahanenin hemen yanı başında İmam Hatip Lisesi de vardı, o binanın da yıkılması kararını aldık, ama duydum ki hâlâ yıkılmamış. Şifahane'nin üzerine restorasyon gerekçesiyle kurulan demir iskele kısa sürede kalkacağını düşünmeyin, bunu belki ben bile göremem, ancak genç kuşaklar inşallah görebilir. Aynı durumu Ayasofya'da yaşadık. Bu tür yapılarda kurulan restorasyon amaçlı iskeleler uzun yıllar kalabiliyor" dedi.

Haber: Divriği Gazetesi

BAKAN KONUŞTU

Toplantıya önceki Kültür Bakanı Ertuğrul Günay ve Dünya Mirası Mengücek Vakfı Başkanı Prof. Dr. Mahir Tevrüz katılarak birer konuşma yaptı. Divriği

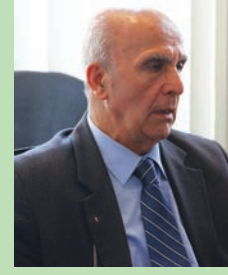
Darüşşifası'nın dünyaya tanıtılmasında büyük emeği geçen, bu konuda kitaplar yazan Prof. Dr. Doğan Kuban sağlık sorunlarından dolayı toplantıya katılamadı, ancak mesaj gönderdi. Doğan Kuban'ın mesajını ise Mimar,

Prof. Dr. Doğan Kuban
Hürremşah'ı en büyük İslâm Heykeltıraşı olarak tanımaya çalıştım. Ölasılıkla dünyanın en büyük heykeltıraşlarından biri ve bizim tarihimizin de yaratıcı bir mimardır. Kurulda bulunduğum süre içinde Divriği Ulu Cami ile ilgili olarak neler yaptığımı anlatmak

istiyorum. Ne yazık ki 1965 yılından beri Divriği Ulu Cami'sinin bakımı sağlansa da yarım yüzyıldır büyük önemine karşın hâlâ 50 yıl önceki durumunu koruyor. Bu caminin restorasyon sonrasında kanımca anlaşılmalı bir nokta var. Divriği Ulu Camisi büyük bir Anadolu-İslam yapıtıdır, fakat onu dünyada önemli bir yapıt olduğunu kabul ettiren Camii ve Külliye adı değil, Hürremşah'ın yonttuğu büyük Taç Kapıdır. Kanımca kible kapısı dünyadaki en büyük simgesel heykellerden biridir. Hürremşah bu kapıdaki olağanüstü yaratıcılığın ötürü değer kazanmaktadır. İTÜ Mimarlık Fakültesi öğrencileriyle birlikte 1965'den sonra yapının Rölovesi'ni yaptık. 1967 yılında Michigan Üniversitesi'nde iki ay süreyle Divriği Giriş Kapısı'nın dekoratif analizini anlattım. Sonradan bu analizler iki kez yayımlandı. Yine İTÜ Mimarlık

Fakültesi adına 1968'de Uluslararası Sempozyumu Divriği'de topladık, ve 1999'da "Divriği Mucizesi" adlı kitabımı yayımladım. Daha sonra bu kitap başka dillere de çevrildi. 2010 yılında İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde 8 ay süren bir sergi açtık. Serginin adı "Cennetin Kapıları" idi. UNESCO Merkezi'nde bu sergi yeniden açıldı, bu kapsamda bir de konferans verdim. Zamanın başbakanı bu serginin bir kısmını yurt dışına gördü. Bu gelişmelerden sonra Divriği, Dünya Anıtları Listesine girdi. Listeye alınışı caminin tasarımıyla ilgili değil, Hürremşah Yontusu'ndan dolayıdır. Bir üzüntümü ifade etmek istiyorum. Elli yıldır bu caminin çatısı, duvarları, çevresi bir restorasyon süreci içindedir. Geçen gün restorasyon sürecindeki son fotoğraflardan birini gördüm. Binanın bütün üst yapısı kaldırılmış ve üzerine ayrıntılı bir çatı inşa edilmiş. Bu çatı bütün yapıyı örtmekte, fakat dünya heykel sanatında eş olmayan bu heykeli ve caminin kendisinden kat kat değerli olan Kuzey Taç Kapısını yağmura ve kara karşı korumamaktadır. Bu Divriği'deki koruma sorununun hâlâ anlaşılmadığını ve dünyanın en önemli İslâm heykelinin bu kaniyle öncelikli olarak yapının dışarıya açık Taç Kapılarının kesinlikle örtülmesi gerektiğini belirtmek isterim. Camiye gerekli olan strüktürel müdahaleler yapılsa da kapı korunmadıkça restorasyon amacına varamayacaktır.

Necdet Sakaoğlu:

Divriği Türkiye için önemli bir yerdir, herhangi kasaba, kaza değildir. Maalesef işçileri bakanlığı'nın sıralamasında 4'üncü sınıf bir kaza merkezi haline getirilmiştir.

Oysa Divriği 120 yıl Paitaht olmuştur. Daha sonra abbasiler ve memlûklüler döneminde amirlik merkezidir. Bu günkü manasıyla Vilayet Merkezidir. Osmanlılara geçtikten sonra sancak merkezidir. Sivas vilayetinin 7 sancak merkezinden birisi Divriği dir. Tanzimat döneminde Divriği 1. Sınıf kaza merkezidir. Türkiye de ilk kaymakamlık olan yerlerden biridir. Giderek 4. Sınıf kaza merkezi haline gelmiştir. Yani bu gün divriği neredeyse bir köy statüsüne gerilemiştir. Kangal geçmişte divriğinin bir köyü idi, şimdi Kangala atanan kaymakam divriği ye atanan kaymakamdan mevki bakımından yüksektir. Bu mevki meselesi nüfus oranına bakarak düzenleniyor. Divriği ye gelen kaymakamlar yeni mezun olmuş tecrübesiz kişilerden oluşuyor. Kültür sanat, tarih, bütün bunlara bakılmıyor. i işleri bakanlığı sadece nüfusa bakarak, burası

olsa olsa dördüncü sınıf bir ilçe olur diyor. Divriğiye gelen kaymakamlar'ın hepsi saygıdeğer, genç, enerjik, pırl pırl insanlar ancak? Tecrübesiz, yeni mezun olmuş, ilk görev yeri Divriği olmuş, bir an evvel de oradan 3'üncü veya 2'inci sınıf bir kazaya geçmek istiyorlar. başka bir yere geçiş yapmak istiyorlar tabi. Divriği bu bakımdan öksüz kalmış bir ilçedir." dedi. Kanunu Sultan Süleyman zamanında (1525) Darüşşifa'ya minare eklendi. Divriği bir dönem, Mısır'dan gelen 1380'den 1516 yılına kadar devam eden Memlûklüler'in egemenliğine girmiş. Memlûklülerin anadolu inancına göre farklı yaklaşımları var. Memlûklüler Darüşşifa da iki tahribat yaptılar. Darüşşifa da iki büst vardı, ay ve güneşi sembolize eden. Bunlar insan görüntüsündeydi. Memlûklüler Put diyerek her ikisini de kırdırmışlardır. Divriği 1519 da Osmanlı idaresine geçtikten sonra ilk toprak sayımı yapılmış. Tahrir Memurları o sayımda ilginç bir not tutmuşlar. Notta, vakfiyesinin telafisi zamanında yok edildiği yazılı. Demek ki 1380 lerde ya Memlûklüler den önce veya Memlûklüler sırasında İslama aykırı görülmüş, putlar görülmüş, iptal edilmiş. O yüzden darüşşifa da ne okuyordu, ne yapıyorduk bu gün tam olarak bilemiyoruz.

KÖZ DÜRÜMCÜ

Alemdağ Caddesi No: 528/B
Tepeüstü-Ümraniye/ İSTANBUL
0532 470 37 94 / 0216 499 31 66

Tüm Düğün, Nişan, Sünnet ve Dernek Eğlencelerinde davul-zurna hizmeti verilmektedir.
İrtibat: 0 532 470 94 37

ZARA

BÖREK & PİDE SALONU

Eşsiz Lezzetlerin Buluşma Noktası

- Börek Çeşitleri
- Pide Çeşitleri
- Poğaçalar Çeşitleri
- Soğuk ve Sıcak İçecekler

Ev ve İşyerlerine Servis Vardır.
Özel Günlerinizde Toplu Sipariş Alınır.
Kredi Kartı Geçerlidir.

Osmanağa Mah. Rıhtım Caddesi Reşit Efendi
Sokak No: 18 Kadıköy / İSTANBUL
Tel.:0216 349 88 65

Aracılık Hizmetleri Ltd. Şti

Mehmet Diktaş
0532.283 82 35

YILTAŞ SİGORTAŞ

www.yiltassigorta.com.tr

Kazım Karabekir Caddesi Tuna Han
No: 101/46-47 İskitler / Ankara

Pbx: 0312. 384 67 26
0312. 341 18 26
Fax: 0312. 341 58 27

yiltas58@hotmail.com - yiltassigorta@hotmail.com

ŞAMPİYON KARAKALE

TURNUVA BİTTİ ŞAMPİYON KARAKALE

Divriği Kültür Derneği'nin düzenlediği 21. Köylerarası Barış Kardeşlik ve Demokrasi Turnuvası 7 Ocak Pazar Günü oynanan şampiyonluk karşılaşmalarının ardından sona erdi. 2 buçuk ayı

Divriği Kültür Derneği'nin düzenlediği "21'inci Köylerarası Barış Kardeşlik ve Demokrasi Turnuvası"nın bu seneki şampiyonu Karakale Derneği Takımı oldu. Ekim ayı sonlarında başlayan turnuva 7 Ocak 2018 tarihinde bitti. Turnuvaya 14 Köy Futbol Takımı katıldı. Yaklaşık 3 ay süren

turnuvada Karakale Spor Şampiyon olurken, Çakmakdüzü 2'inci, Ölçekli 3'üncü oldu. Turnuvaya, Bayırüstü, Beldibi, Çakmakdüzü, Çayören, Erikli, Karakale, Karşıkonak, Susuzlar, Sırçalı, Sincan, Ölçekli, Oğulbey ve Yazıköy Derneklerinin Futbol takımları katıldı.

aşkın bir süre devam eden turnuvaya, Bayırüstü, Beldibi, Çakmakdüzü, Çayören, Erikli, Karakale, Karşıkonak, Susuzlar, Sırçalı, Sincan, Ölçekli, Oğulbey ve Yazıköy Derneklerinin Futbol takımları katıldı.

DOSTLUK VE BARIŞ İÇİN FUTBOL

Divriği Kültür Derneği'nin her yıl düzenlediği "Geleneksel Köylerarası Barış Kardeşlik ve Demokrasi Turnuvası" Soğanlı Olimpik Spor Tesisleri'nde oynandı. Düzenleme Komitesi Başkanlığını Ali Balkaya'nın yaptığı turnuvayı sertifikalı hakemler yönetti. 21'ci Köylerarası Barış Kardeşlik ve Demokrasi Turnuvası'na 14 köyün futbol

takımı katıldı.

İki ayı aşkın bir süre devam eden turnuvada Karakale Köyü Derneği'nin Futbol Takımı şampiyon oldu. 2'ci Palha (Çakmakdüzü) 3'cü ise Ölçekli (Sofu Palanga) Köyü oldu. Yarı finale kalan Karşıkonak-Ölçekli 1-1, Çakmakdüzü-Karakale 0-2 sonuçlandı. Finale kalan

Karakale ve Ölçekli takımları arasında oynanan karşılaşmada, Karakale Köyü Ölçekli'yi yenerek şampiyon oldu.

21. Turnuvanın Centilmen Takımı Sırçalı Köyü Takımı olurken, Karşıkonak Köyü Takımından Emrah Tilki rakip kaleye attığı 16 gol ile turnuvanın Gol Kralı oldu. 21. Turnuvanın en iyi kalecisi

Karakale Köyü Takımı Kalecisi Çağlar Kutlu oldu.

ALTIN KARMA

Çağlar Kutlu, Erdal Bakar, Aydın Aydoğan, Yusuf Yılmaz, Ümit Demir, Erdi Kutlu, Emrah Tilki.

Haber: Divriği Gazetesi

KÜLTÜR VE
SANATIN
KALBİ BURADA
ATACAK

SARIYER
BELEDİYESİ'NDEN
YENİ YIL
ARMAĞANI

SARIYER'İN VE İSTANBUL'UN YÜZAKI

BOĞAZIÇI KÜLTÜR SANAT MERKEZİ KAPILARINI AÇIYOR

26
OCAK

Sarıyer
Belediyesi
Hizmet Binası
B Blok

SAAT
16:00

650 izleyici kapasiteli, akustiği, geniş sahnesi, uluslararası standartlarda teknik altyapısı ve fuaye alanlarıyla kültür ve sanatın merkezi olmaya aday bir performans merkezi.

f Sariyerbld

Twitter SariyerBelediye

globe Sariyer.tv.tr

**SARIYER
BELEDİYESİ**

BKSM

SARIYER BELEDİYESİ
BOĞAZIÇI KÜLTÜR
SANAT MERKEZİ

444 1 722

www.sariyer.bel.tr

‘İpek Eller Projesi’ başlıyor

Dr. Meral Delipınar, Divriği’de İpekböceği yetiştiriciliği için proje hazırladı. Dünya Mirası Mengücek Vakfı Başkan Yardımcısı Delipınar’ın önemli projseini Divriği Gazetesi aracılığı ile siz okurlarımızla paylaşmak istedik. Bu projenin başarılmasını arzu ediyoruz.

Dünya Mirası Divriği Mengücek Vakfı Başkan Yardımcısı Dr. Meral Avcı Delipınar Divriği’de İpekböceği üretimi ile ilgili proje hazırladı. Yaklaşık yüz yıl önce Divriği’de ipekböceği üretiminin olduğunu söyleyen Delipınar, bir zamanlar Divriği’de ipekböcekçiliği yapıldığını,

hatta çay kenarında “Dutluk” diye bir mevkinin olduğunu söyledi. Delipınar, ipekböceği yetiştiriciliğinin çok kolay olduğunu hatırlatarak, “aslında çok kolay ve çok kârlı bir iş. Özellikle üretimden kopmuş yaşlı kuşağın ve kadınların rahatlıkla yapabileceği bir iş” dedi.

Dr. Meral Avcı Delipınar

de çok önemli doğal üründür. Bugün ipekli ürünler insan sağlığına faydasından dolayı tercih edilmektedir. Bu tercih ipeğe, ipek böcekçiliğine ve dut bahçelerine olan ilgiyi arttırmıştır. Üretimini yapacağımız ipekböceği kozaları için gerekli ipekböceği yumurtaları Kozabirlik tarafından ücretsiz olarak verilecek ve ürettiğimiz kozalar da yine Kozabirlik tarafından satın alınacaktır. Kozabirlik ile yaptığımız görüşmelerde dut yetiştiriciliği ve ipekböceği yetiştiriciliği konusunda üreticilere eğitim verilecektir. Dut bahçeleri ile ipek böceği yetiştirilecek alanların hazırlanması, kontrolü konularında da eğitim destekleri devam edecektir. Bu çalışmalarımız boyunca

MENGÜCEK VAKFI OLARAK; üreticinin eğitimi, desteklenmeleri ve denetimi konularında çalışmalarımız devam edecektir.

**Fotoğraf: Mihran Pilikoğlu Arşivi
Abdullah Paşa Konağı karşısındaki Dutluk**

İPEK ELLER PROJESİ

Dünya Mirası Divriği MENGÜCEK VAKFI olarak amacımız bu proje ile Divriğili kadınlara aile ekonomilerine katkıda bulunabilecekleri iş imkânı hazırlamaktır. İpek Eller Projesi; atıl durumda olan tarla, bahçe ve binaları kullanarak kısa sürede ürün alınıp

DİVRİĞİDE DUT AGACI ve İPEK BÖCEĞİ YETİŞİRİCİLİĞİ

Divriği’de dut ağaçlarının ve ipek böceği yetiştiriciliğinin Pavlikanlar döneminden beri var olduğu (Osman

ipek böceği yetiştirmekte kullanıldığı ve elde edilen ipeğin Divriği’deki tezgâhlarda dokunup ticaretinin yapıldığı bilinmektedir. Birinci Dünya Savaşının başlaması ile ağırlaşan ekonomik koşullar, iş gücünün büyük oranda cepheye gitmesi ipek böceği yetiştiriciliğini olumsuz etkilemiştir. Bu dönemde

kadar ülkede ipekböcekçiliği yapılmasına karşılık üretilen ipek, çok sayıda ülke tarafından tüketilmektedir. İpek, ilk önce 4000 yıl önce Çinliler tarafından üretilmiş, üretim tekniği uzun yıllar gizli tutulmuş, sonrasında önce Anadolu’da daha sonra Avrupa’da üretilmeye

çekilmesidir. Ülkemizde ipekböceği yetiştiriciliği; arazilerin diğer tarım dallarına elverişli olmadığı yörelerde, gelir kaynakları çok kısıtlı aileler tarafından küçük ölçekte yapılan, çok fazla yatırım gerektirmeyen ve kırsal alanda gizli işsizliğin önlenmesi ve tarımsal gelirin daha dengeli dağılmasında

para kazanılabilecek bir projedir. Divriği tarihinde; Birinci Dünya Savaşına kadar (1914) süren dönemde ipekböceği yetiştiriciliği, ipek dokumacılığı ve ticaretinin yapıldığı bilinmektedir. Doğamız ipek böceğinin tek gıdası olan dut yetiştiriciliğine uygundur.

Tarlarımız, bahçelerimiz ve binalarımız boş ve atıl durumdadır. 30-45 günlük bir çalışma ile genç, yaşlı herkesin üretimini kolaylıkla yapabileceği ipek böceği kozası geçmişte, günümüzde ve gelecekte

Kirişcioğlu’nun Yaşadığımız Günler adlı kitabının 36. Sayfasında) rivayet edilmektedir. Bilinen bir gerçek var ki; Divriği’de yapılan her evin veya konağın kapısının açıldığı ilk avluda bir veya birkaç tane dut ağacı bulunur. Bu kadim Türk inancına göre “aileye mutluluk getirir” mutluluğun simgesidir. Yaprağı, meyvesi, ağacı ile faydalı duta verilen önem tesadüf değildir. 1914’lere kadar Divriği’de dutlukların var olduğu bilinmektedir. Divriği’de en geniş dutluk alan taş başından istasyona kadar uzanan çaltı çayı kenarındaki alandır. Bu dutlukların

Divriği’nin değişen ekonomik, demografik ve sosyolojik yapısı sebebiyle ipek dokuma ticareti yapılamayacak hale gelmiştir. İpek böceği yetiştiriciliği ve ipek böceği dokumacılığı evlerde küçük çapta 1950’lere kadar yapılmıştır. Dutluk alanlar da genellikle Divriği sahra geleneğinin (piknik alanı)yaşandığı yerler olarak uzun yıllar kalmıştır.

İPEKBÖCEĞİ YETİŞTİRİCİLİĞİ

Dünyada ekonomik anlamda 15

başlanmış olup, ülkemizde ipekböceği yetiştiriciliği yaklaşık 1500 yıldan beri yapılmaktadır. İpek, ipekböceği larvalarının koza örmek için salgıladıkları, parlak ve çok ince bir teldir. Bu teller bir araya getirilerek ipek iplikleri elde edilir. İpek, kolay boyanabilen, yumuşak ve dayanıklı bir ip olması nedeniyle tarih boyunca çok kıymetli bir dokuma hammaddesi olmuştur. Üretimle ilgili aşamalar; dut ağacının yetiştirilmesi, ipekböceği tohumu ve yaş koza üretimi, kozadan iplik

önemli derecede etkili yardımcı bir tarım faaliyeti olarak yürütülmektedir. İpekböceğinin tek besin kaynağı olan dut yaprağının sağlanmasıyla başlayan ve kozadan ipek ipliğine işleninceye kadar süren bir tarımsal faaliyet olarak sürdürülmektedir. Yaş koza üretimini genellikle yaşlılar ve kadınlar gerçekleştirmekte olup, tüm aile fertlerinin emeklerinin değerlendirilmesinde, kırsal alanda gizli işsizliğin önlenmesi ve tarımsal gelirin daha dengeli dağılmasında önemli derecede etkiye sahiptir.